

LIETUVA SUGRĮŽO Į TARPTAUTINĘ ARENĄ

Pirmadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, rugpjūčio 3 d. (Elta) — Dvi dienas Lietuvoje viešėjo Danijos karalienė Margrethe II su savo karališkąja šeima ir oficialia delegacija. Liepos 31 d. per pietus Vilniuje, Svečių namuose, kalbas pasakė Vytautas Landsbergis ir karalienė Margrethe II. Ji sveikino laisvą Lietuvą, sugrįžusią į tarptautinę areną, ir pažymėjo, kad sunkiomis, 1990-aisiais metais sovietų vykdytos Lietuvos atžvilgiu ekonominės ir diplomatinės blokados, dienomis Lietuvos deputatai, politikai, diplomatai pasirodė šiaurės valstybių sostinėse. Norvegijoje, Danijoje ir Islandijoje pirmiausia išryškėjo supratimas ir parama Lietuvai, rami ir ori laikysena nykstančios Rytų imperijos atžvilgiu. Sovietinė blokada buvo sulaužyta.

Jūsų šalis, pasakė Vytautas Landsbergis, krepdamsis į Danijos karalienę, suvaidino svarų vaidmenį, darė daug įtakos Europoje. Mes galėtume konstatuoti, kad jaučiame ypatingą Danijos veiksmų kryptį, paremtą Lietuva. Visa tai yra pastarųjų metų Lietuvos ir Baltoskandijos regiono istorija, pabrėžė Vytautas Landsbergis. Bet ši istorija nenutrūksta, ji nuolat gimsta mūsų akyse. Tegul ir toliau ją formuoja ne vien didžiųjų valstybių valia bei interesai, bet ir mažesniųjų solidarumas. Tegu tarpusavio supratimas padeda mums formuoti tokią Europą, kuri rūpinis tautų įvairovės ir jų indentitetą išsaugojimu, pasakė baigdamas savo kalbą Vytautas Landsbergis.

Danijoje mes su simpatija ir pasigėrėjimu stebėjome Baltijos šalių kelią į laisvę ir nepriklausomybę, atsakomojoje kalboje pasakė Danijos karalienė. Tarsi karšta geležimi įsidėginti ir atmintį tas 1991-ųjų metų sausio sekmadienis, kai mes, sulaukę kvėpavimo, per televizoriaus ekranus žiūrėjome, kaip Lietuvos žmonės pasiaukodami kovojo prieš tuos, kurie jėga bandė užkirsti kelią jų kilniems siekiams. Ir tada mes suprato, pabrėžė Danijos karalienė, kad ryžtas ir viltis gali nuverstį didžiausius kalnus.

Tos sausio dienos pakeitė istorijos tėkmę, jos tapo lemiančiomis Baltijos šalių kelyje į demokratiją. Danija niekada nepripažino Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, kalbėjo karalienė, o dabar mes sveikiname laisvąją Lietuvą, sugrįžusią į tarptautinę areną savarankiška nare.

Princas ir aš, pasakė Margrethe II, esame laimingi lankydami šalyje, kur žodžiai apie gerą kaimynystę ne tušti, o kalbos apie draugystę ir simpatiją — tikrai nuosirdžios. Princas ir aš linkime Lietuvai ir jos tautai sėkmės, žengiant pirmyn.

Rugpjūčio 1 dieną Danijos karalienė su palyda lankėsi Kalvarijų turguje, susipažino su Vilniaus senamiesčiu, dalyvavo danų buities dizaino parodos atidaryme „Arkos“ galerijoje, aplankė tą vietą, kur vokiečių okupacijos metais buvo žydų getas. Vilniaus arkikatedroje karalienė sutiko arkivyskupas Audrys Bačkis, kiti dvasininkai. Antrą dienos pusę praleido Trakuose, pietavo Trakų pilyje, vienoje iš pilies menų susitikimo su žurnalistais.

Trakų rajono Paluknio kaime aplankė ūkininkų Antano ir Janinos Juknevičių sodybą ir ūkį. Grįžusi į Vilnių, karališkoji šeima Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje stebėjo vilniečių Editos Abramavičiūtės ir Andžejaus Pošiuo jungtuvų apeigas.

Visuomeninės organizacijos ir judėjimai turėtų aiškinti žmonėms vyriausybės politiką

Rugpjūčio 1 d. Lietuvos premjeras Aleksandras Abišala susitiko su visuomeninių organizacijų ir judėjimų atstovais.

Vyriausybei sunku ką nors daryti be visuomenės paramos, — pasakė premjeras. — Ši vyriausybė yra specifinė — apibrėžtas jos egzistavimo laikas, trumpas formavimo periodas. Todėl nėra reikalo ir laiko keisti strateginių dalykų, o reikia tvarkyti taktiką. Vyriausybė gali imtis radikalių ir nepopuliarių žingsnių, kuriuos ji norėtų žengti, padedama visuomeninių organizacijų. Jos turėtų aiškinti vyriausybės politiką ir jos nepopuliarių žingsnių tikrąsias priežastis.

Darbininkų, pensininkų, tautininkų sąjungų, profesorių bendrijos, pramonininkų, ekonomistų asociacijų, invalidų draugijos, kitų visuomeninių organizacijų ir judėjimų atstovai papasakojo apie savo veiklą, tikslus ir problemas.

Tai buvo pirmasis pažintinis susitikimas. Premjeras pasakė, kad ateityje su kai kuriomis organizacijomis reikės ir konkretnių dalykiškų susitikimų. Ypač su tomis, kurios dalyvauja rinkimuose, kurios gina profesinius interesus — žemdirbių, verslininkų, pramonininkų.

Lietuva vėl prisijungia prie Ženevos vėkselių ir čekių konvencijų

Priimtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas dėl Lietuvos Respublikos prisijungimo prie Ženevos vėkselių ir čekių konvencijų.

1930 metais Lietuva buvo pasirašiusi Ženevos konvenciją dėl vieningo įsakomųjų ir paprastųjų vėkselių įstatymo ir 1931 metais — dėl vieningo čekių įstatymo. Aukščiausioji Taryba nutarė atnaujinti Lietuvos respublikos prisijungimą prie šių Ženevos konvencijų.

Iteikta nota

Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerija įteikė notą Rusijos Federacijos užsienio reikalų ministerijai. Notoje pranešama, kad Rusijos kariniai lėktuvai ir kiti skraidymo aparatai gali skristi per Lietuvos valstybės sieną ir naudotis oro erdve tik pagal Lietuvos Respublikos valstybės sienos įstatymą ir oro erdvės naudojimo laikinąsias taisykles.

Kalvystės muziejus

Klaipėdoje atidarytas Kalvystės muziejus. Lankytojams pateikta 2000 eksponatų — trečia fonduose sukauptų vertybių. Beveik visus juos surinko vienas žmogus — vietos gyventojas D. Varkalis. Muziejus įrengtas buvusioje kalvėje, kurią 1895 metais buvo įkūręs Gustav Kartzke.

Prisimenant ankstyvuosius Lietuvos atgimimo laikus, kai visi lietuviai vieningai reikalavo tėvynės laisvės.

Nuotr. Kęstučio Svėrio

SMUNKA PREZIDENTO POPULIARUMAS

Respublikonų partijos suvažiavimui artėjant, pasigirsta vis daugiau nepasitenkinimo balsų prezidentu George Bush. George Bush vedama politika, ypač krašto viduje. Per septynių metų laikotarpį Los Angeles laikraštis „The Orange County Register“ visai atvirai pasiūlė prezidentui atsiimti savo kandidatūrą. Laikraštis turi apie 400,000 skaitytojų. Prezidentas kaltinamas žodžio nesilaikymu dėl pajamų mokesčių kėlimo, per mažai skiriamu dėmesiu užsienio politikos atžvilgiu.

JAV vidaus politikos stebėtojai abejoja, ar valstybės sekretorius James A. Baker įstengs įkvepti daugiau gyvybės prezidentui Bush per rinkimų kampaniją. Manoma, kad prezidentas mėgina nukreipti amerikiečių dėmesį į Iraką ir ten susidariusias problemas, kad susigražintų bent dalį populiarumo, kurį turėjo Dykumų Audros karo metu.

Rinkimų komisija pradės darbą

Vilnius, liepos 29. — Lietuvos Vyriausios Rinkimų komisijos pirmasis susirinkimas įvyks liepos 31 d. Jos pagrindinis uždavinys bus 71 rinkiminės apygardos sudarymas vietoje dabar esančių 141 spalio 25 d. vykstantiems parlamento rinkimams. Į komisiją savo atstovus siunčia 17 politinių partijų, pradedant su dešiniausia — Lietuvos Laisvės Lyga ir baigiant kairiausia — Lietuvos Demokratine Darbo partija. Liepos 23 d. Lietuvos AT komisijos pirmininku paskyrė Vaclovą Litviną.

Naujas Avioreisas: Vilnius — Londonas

Lietuvos aviakompanijos lėktuvai šiandien pakilo pirmą kartą į Londoną. Iš anksto buvo parduota 15 bilietų. Į kelionę aviatoriai pakvieta ir žurnalistų grupė. Lietuvos piliečiams bilietas iš Vilniaus į Londoną ir atgal kainuoja 250 JAV dolerių. Užsieniečiams tarifai šiek tiek skiriasi.

Reisai į Londoną pradžioje numatyti du kartus per savaitę: pirmadieniais — 13 val. 30 min. ir šeštadieniais — 13 val. 55 min. (V.P.)

AR ATEINA EILĖ KOSOVUI?

Kosovo rajone (buvusioje Jugoslavijoje) gyvena apie 90% albanų, likusiųjų daugumą sudaro serbai. Nors šiame rajone kol kas dar ramu, palyginti su Kroatija ir Bosnia-Herzegovina, bet ateitis kas kartą darosi neaiškesnė. Prieš maždaug metus albanų kalba buvo uždrausta ir pašalinta iš visų universitetų bei gimnazijų. Dėl to studentai ir profesoriai boikotuoja universitetus ir apie 80,000 studentų mokosi privačiai. Kol kas serbų policija prie jų nesikabina ir nemėgina panaikinti tas privačias „mokyklas“. Nenormali padėtis Kosove yra nuo 1989 m., kai albanų autonomiją panaikino serbų prezidentas Slobodan Milošević.

Didžiausios albanų politinės partijos viceprezidentas Fehmi Agani pabrėžia, kad atviro konflikto atveju, Kosovos taptų didžiausiu žudynių vieta Balkanuose, o Bosnia-Herzegovina prieš jas visiškai nublaktų. Vakarų valstybės tuo tarpu situaciją stebi, bet atviri ir gincūs nesikiša. Tūkstančiai jaunų albanų kasdien bėga į Vakarų Europą, kad išvengtų karinės tarnybos serbų kariuomenėje.

— Tarptautinis Raudonasis Kryžius stengiasi gauti leidimą aplankyti belaisvių stovyklas Bosnia-Herzegovinoje, nes gauna vis daugiau nusikundimų dėl jose vykdomų nusikaltimų prieš žmogaus teises. Serbų valdomose Bosnijos miestuose Omarskoje ir Brcko yra belaisvių stovyklos, kuriose laikoma apie 20,000 internuotų moterų, vyrų ir net vaikų. Belaisviai yra mariniami badu ir prieš juos vykdomi kitoki smurto veiksmai.

— Italijos parlamentas balsavimu pareiškė pasitikėjimą G. Amato vyriausybei ir priėmė jos siūlomą ekonomijos sutvirtinimo planą. Po to tačiau atsistatydino Užsienio ministras V. Scotti ir Užsienio prekybos ministras C. Vitalone, sukeldami naują valdžios krizę.

— Kurdų mieste Suleimanija, šiauriniame Irake, ginkluoti vyrai užpuolė JT taikos dalinių barakus, juos smarkiai apšaudė, bet nieko nesužeisdami. Kurdų vadas mano, kad tai Irako Slaptosios policijos darbas, Bagdadas išsiginą.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Popiežius Jonas Paulius II, po sunkios vidurių operacijos iš ligoninės išleistas pereiną antradienį, sekmadienį jau kalbėjo maldininkams, susirinkusiems jo pasveikinti prie vilos Castelgandolfo.

— Naujoji Izraelio valdžia, norėdama parodyti gerą valią, versitetų bei gimnazijų. Dėl to studentai ir profesoriai boikotuoja universitetus ir apie 80,000 studentų mokosi privačiai. Kol kas serbų policija prie jų nesikabina ir nemėgina panaikinti tas privačias „mokyklas“.

— Rusija atšaukė įsakymą, kad jų kareiviai, važinėjantys Lietuvoje, būtų ginkluoti, po to, kai Lietuvos Užsienio reikalų ministerija pasiuntė Rusijos užsienio reikalų ministerijai protesto notą, kad šis įsakymas pažeidžia Lietuvos suverenumą ir Rusijos pasirašytą sutartį su Lietuva.

— Anglikonų bažnyčios vadas, Canterbury ark. George Carey oficialiu vizitu lankysis JAV Episkopų bažnyčios rugsėjo mėnesį, išskiestas JAV Episkopų pirmininkaujancio vyskupo Edmund Browning. Tarp rugsėjo 10 ir 20 d. jis aplankys šešias vyskupijas.

Tūkstančiai buvusios Rytų Vokietijos tankų, paruošti išmontavimui Grossenhain vietovėje. Tankų sunaikinimas prasidėjo rugpjūčio 3 d.

Kaip išspręsti bado problemą Somalijoje

Maisto atskraidinimas nepadės
badaujančioms

Londonas, liepos 30 d. — JAV ekspertai apie pagalbos teikimą nelaimių ištiktose srityse po vienos dienos vizito Mogadišiu, Somalijoje, konstatavo, kad Jungtinių Tautų numatomi skrydžiai ten maistą atgabenti neišspręs problemos, kaip tą maistą pristatyti dešimties tūkstančių badaujančių somalielių.

James R. Kunder, direktorius JAV įstaigos Užsienio Nelaimių Pagalbai, po vizito Somalijoje pasakė, kad pagrindinė kliūtis pagalbos teikimui badaujančioms yra nenutrūkstantis kariavimas tarp nesutariančių genčių Somalijos sostinėje. Jo manymu, reikia daugiau pastangų išgauti susitarimą tarp bekovojančių genčių, kad jos praleistų maisto konvojus badaujančioms.

Kunder vadovaujamo kadro nariai priėjo išvadą, kad gentys kariauja daugiausia dėl maisto, tad maisto pasiuntimas tikrai paaštrintų karą, o badaujančieji vis tiek jo negautų.

Praėjusios savaitės pradžioje Jungtinių Tautų Saugumo Taryba aprobavo projektą atskraidinti maistą į Somaliją, pietrytinės Afrikos kraštą, kuris yra daugiausia dykuma, turintis tarp 4.5 ir 6 milijonų gyventojų. Dešimtys tūkstančių somalielių jau žuvo per praėjusius porą mėnesių tiek dėl karo, tiek ir dėl sausros sukulto bado.

JAV sukūrė specialų darbo kadra

JAV Valstybės departamen-

LIETUVOS KREPŠININKAI VĖL LAIMI

Barcelona. Lietuvos krepšinio rinktinė, pereiną savaitę pralaimėjusi prieš Jungtinę komandą, sekmadienį nugalėjo Australiją — 98-80. Taip pat sekmadienio rungtynėse Puerto Rico žaidėjai laimėjo prieš Jungtinę komandą (buv. Sovietų Sąjungą) — 82-70. Pažymėtina, kad lietuviai krepšininkai yra nugalėję Puerto Rico komandą.

tas šią savaitę sukūrė specialų darbo kadra Somalijai, kuriam vadovauja Valstybės pasekretorius Lawrence Eagleburger ir kuris nutars, kaip pagelbėti Somalijai, išklauses smulkaus Jame Kunder pranešimo, jam grįžus.

Kadangi Somalija taip ilgai buvo užmiršta, pareigūnai sako, kad yra pavojus per staigiai siųsti lėktuvus su pagalba, kad atrodytų, jog kas nors skubiai daroma, nors tai ir nedaug padėtų. James Kunder sako, nuo civilinio karo pradžios prieš 18 mėnesių tūkstančiai žmonių ten kasdien miršta kaip tik dėl to, kad nėra kaip jiems pristatyti maistą. Jis Somalijos krizę apibūdina kaip „didžiausią humanitarinę krizę pasaulyje šiuo metu“. „Pasibaigė, kad Mogadišiu uoste ir netoli esančiuose sandėliuose yra daug maisto, bet jis negali pasiekti už kelių kilometrų esančius badaujančius dėl to, kad vyksta karas“.

James Kunder sako, kad Jungtinės Tautos turi spausti abiejų bekovojančių genčių vadus užtikrinti, kad nebūtų šaudoma į atplaukiančius su maistu laivus.

Kad dėl maisto nereiktų kariauti

Su James Kunder Mogadišiu buvo JAV Tarptautinio Vystymosi Agentūros (AID) konsultantas ir du jo kolegos. Jie sako, kad reikia rasti būdą tiek maisto priveržti į Somaliją, kad nebūtų pagrindo kariauti. Jų nuomone, maistas turėtų būti įvežtas per Kenją ir paliktas išvežiojimo punktuose pietinėje Somalijoje, kad žmonės patys galėtų ten atvažiuoti ir maistą pasiimti ir nereiktų jiems keliauti į Somalijos sostinę, kur kariaujama, arba bėgti į Kenją.

Per paskutinius kelis mėnesius dešimtys tūkstančių išbadėjusių somalielių nomadų, atvyko į vieną dabar esančių centrų Baidoa, be savo kupranagarių ir galvijų, nes jie buvo pavogti. Daugelis jų ten mirė. Dabar pietinėje Kenjoje yra 330,000 pabėgėlių somalielių, pagal JT Pabėgėlių Komisijos statistikas.

JAV specialistai taip minėjo, kad kitas būdas pristatyti maistą badaujančioms būtų jį parduoti somalielių pirklams, kurie tada patys pasirūpintų jį pristatyti ir parduoti. Jei būtų konkurencija maistą pristatyti, maisto kaina nukristų ir pasidarytų prieinama. Tada nemokamai pristatomas maistas liktų tik tiems, kurie neišgali jo nusipirkti.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 4 d.: šv. Jonas Vianney, Domininkas, Perpetua, Gerimantas, Nemunė.

Rugpjūčio 5 d.: Šv. M. Marrijos Snieginės šventė, Osvaldas, Nona, Mindaugas, Idita.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:46, leidžiasi 8:10. Temperatūra diena apie 70 F (23 C), saulėta ir vėsu; naktį — 54 F (12 C).

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

MOTERS GYVENIMO KAITA (I)

Klausimas. Vis parašai apie virus, o kada prisiminsi mus, vargšes moteriškes — dažnai vargstančias, ypač gyvenimo permainos sulaukusias?

Atsakymas. Dar neseniai gydytojai ir moterys kartais būdavo nevisai tikri tikros apie moterų amžiaus sąryšį su jų gyvenimo permaina (change of life) — su reguliuojamumu, čia vadinamam menopauze. Subrendusios moterys jausdavosi neįprastai, o gydytojai neturėjo mediciniškų tyrimų duomenų, teikiant geriausią tuo reikalu sveikatos priežiūrą vis gausėjantioms tokio amžiaus moterims.

Atėjęs Dievui, atėjo laikas, kada dabar viešai žmonės gali tartis apie moters pereinamąjį gyvenimo tarpinį, kuris tęsiasi nuo vaisingojo periodo iki nevaisingojo, kai pastarasis priartina moters amžiaus viduryje.

Gaila, kad net iki dabar dar užsilaiko kalbamų reikalu daug klaidingų supratimų, neteisingų žinių, paskalbų ir baimių. Tai senovės neteisybių likučiai, kurie nuo šioje srityje apsišvietusių žmonių, kaip tam, sa nyksta saulei šviečiant.

Dabartinė moteris dažniau (negu anksčiau) nori sužinoti pilną tiesą apie faktus su regulioma sustojus; apie tai, ko ji tada gali laukti; kaip tas reguliavimas įtakos jos gyvenimą; jos vedybinį stovį, jos intymumą, jos kūno ir proto sveikatą.

Dabar moteris dažnai domisi, kaip jai seksis tvarkytis su gyvenimo permaina, kaip jai gali padėti gydytojas ir bene pats svarbiausias dabartinės moters noras yra sužinoti, kokia yra dabartinė medicinos tiesa pas ją dabar atsiradusias moteriškų hormonų stokos gydymą moteriškais hormonais, nes iki šiol buvo daug kalbų, kad tie papildomi imami moteriški hormonai gali sukelti vėžį.

Dabar amerikietės vidutinis amžius yra 83 metai — ir jis vis dar ilgėja, moteriai ilgiau gyvenant. Dabartinė 50 metų amerikietė, žinoma, ir lietuvi, jei ji protingai elgiasi — yra geros sveikatos, gali tikėtis gyventi iki 90-ties metų lėpse netapdama.

Dabar Amerikoje yra 30 milijonų moterų, sulaukusių 50 metų ir vyresnių. Pramatoma, kad po 10 metų tokių 50-mečių čia bus 55 milijonai. Tuo atveju vidutinė čionykštė moteris teks gyventi gerokai ilgiau nei permainoje visą trečdali ar net pusę amžiaus.

Taip atsitiks, žinoma, tik tada, kai mes visi, o ypač moterys, pradėsime gyventi taip, kaip Gamta — kaip Tėvėjas mums gyvenimą pramatė. Nusizengusių prieš Tėvėją — Gamtos tvarką laukia visai kitoks gyvenimas.

Pavyzdžiui, dabar pasaulyje kas 15-20 sekundžių (ne minučių!) naujas žmogus užsikrečia nesunaikinančiu AIDS ligos virusu. Taip užsikrėtusiųjų visame pasaulyje jau yra 30 milijonų, jų skaičius pasibaisėtina auga; pusė jų yra moterys. Kai jos gimdo — jų naujagimiai gauna tą ligą ir pasikankinę jauni miršta. O užsikrėtusiųjų ta nepagydoma pavietė irgi milijonai miršta.

Nelaimė, kad žmonės pasaulyje taip ištvirkę, jog dabar mažai kas kalba apie tvarką in-

tymume — apie dorą gyvenimą, koks jis yra visoje kitoje gamtoje. Tik ištvirkėlis žmogus velti ja ir toliau ištvirkauti. Prezidentą kaltinti, kam jis skirdamas mokesčių mokėtojų — padorių žmonių milijonus kovai su ištvirkėlių platinama liga, neskiria bilijonų tam reikalui, yra nedora.

Susilaikėm laikų, kai artistės, iki tuzino savo vyrų iškeičiusios, drįsta kaltinti ne ištvirkėlius, bet šio krašto prezidentą.

Toks padorių žmonių šmeižtas nėra pagalba moterims, kaip nėra tokios ir moters moterims, kurios žudo savo negimusius vaikus — šio krašto piliečius.

Taigi, reikia ne tik gydytojams, bet ir visoms, o visoms moterims išmintingumu puoštis, kad jų gyvenimas imtų gerėti!

RĖMUO ĖDA — KAS DARYTI?

Klausimas. Esu gana mitusi ir kai stipriai parūkau, daugiau prisivalgau ar stipriai pasilenkiu bei naktį atsigulu, tai toki krūtinėje rėmens edima pajuntu, kad turiu keltis. Tada, tik ką nors nurijus, ateina palengvėjimas. Ką, Tamsta daktare, man patarsi tuo reikalu?

Atsakymas. Tarkis su savo gydytoju ir pildyk jo nurodymus. Čia galima tik bendra kalba. Tamstos nusiskundimai yra būdingi diafragmos išvaržai; hiatus hernia, yra mediciniškas vardas tokios nugaros. Tada po padidintą, ar per daug laisvai užsidarančią angą diafragmoje pakyla dalis skrandžio ir krūtinės ląstą ir jo rūgštis stemplėje sukelia daugelį negėrumų, kurių dalį Tamsta pamiršai. Stemplėje gleivių normaliai yra šarminė reakcija, o kai rūgštis skrandžio sunkia užlieja dalį stemplės — atsiranda Tamstos minimas rėmens edimas ir dar daugiau: žaizdos su uždegimu, kraujavimu, sunkumu ryti maistą.

Tokia nugaros tvarkoma prisilaikant išvaržos dydžio. Kartais operuojama, nors ne visada sėkmingai. Yra vaistų tam reikalui. Bet svarbiausias dalykas šioje ligoje yra paciento elgesys. Jei ir toliau silpnins diafragmoje angas „vartų“ užsidarymą — jokia operacija, joks vaistas tokiame nepadės, pavyzdžiui, nikotinas ir kofeinas silpnina diafragminės angos uždarymą (sfinkterį) ir tuo būdu ten didina išvaržą, o pastaroji labiau skaudina ligonį. Taip ir sukas verpetas, iš kurio neklaužada pacientas negali išsisukti.

Jei, būdama protinga, Tamsta dar turi pakankamai išmintingumo, tai, pildydama čia pateiktus nurodymus, ir be vaistų, ir be operacijos gali sulaukti ramesnių dienų ir naktų. Elkis šitaip:

1. Pakelk šešiais coliais porą plytų lovos galvą; negulėk ant kelių pagalvių, nes naktį nuslinksi ir viršutinė kūno dalis nebus aukščiau, kad skrandis neslinktų aukštyn į stemplę.

2. Sunormuok savo kūno svorį stipriai darbu ir nepersivalgymu.

3. Nė iš tolo nenaudok kofeino (kavos, tikros arbatos, visokių pepsų, šokolado) — jis atidaro vartų skrandžiui lipti į krūtinės ląstą.

4. Tą patį daro ir nikotinas su degtine ir rūgštis valgiai (citrina, pomidoras), angliarūgštis (carbonated) gėrimai.

5. Dėvėk petnešas — neturi būti jokio per juosmenį suvaržymo. Aišku, ir nesilanksty be reikalo.

6. Nevartok durnaropinių (anticholinergics), calcium channel blockers ir theophyllininių vaistų.

7. Pavalgęs neprigulk mažiau, sias pusantros valandos.

8. Pildyk savo gydytojo nurodymus. Iš be recepto gaunamų vaistų gali čiulpti GAVISCON tabletes — kaip saldinius, po porą vieną po kitos iš karto.

9. Po penktos valandos po pietų nieko daugiau negerk ir nevalgyk. Dar skaityk kas seka.

PADEKA DAKTARUI

Mano krūtinę degino ką tik užvalgius. Persivietė skrandį — normalus. Padarė gastrokopiją — stemplę, skrandis ir dvilika pirštė žarna — viskas tvarkoje.

Nusiminiau, kas man toliau bus. Laimė, vienas gydytojas įtarė, kad maistas gali mane varginti. Jis ėmė klausinėti, ką aš valganti. Pasakiau, kad labai mėgstu šokoladą ir ji svarias ryjau. Tada daktaras paaiškino, kad šokolade esąs kofeinas (kaip ir kavoje, tikroje arbatoje ar pepsuose) net ir sveiką stemplę ir skrandį atsiveriančią angą atplaiduoja nuo užsidarymo. Tada rūgštis, iš skrandžio patekusi atgal į stemplę, ją sužeidžia; dėl to aš ir negalavau. Kai to daktaro paklausiau — be šokolado apsiejau (nerūkau, negirtauju, tik uogų arbatą geriu) ir sveika likau!

Net nuostabu dabar man, kaip tai galėjo atsitikti. Aš tam daktarui esu ir liksiu visą laiką dėkinga.

Šio skyriaus priedas. Tik nuo mažens įprogamintos TIE-SA-DORYBĖ žmogaus asmenybės kompiuterio savininkas pajėgia elgtis taip, kaip TEISYBĖ, GERIS, DORA, TVARKA, KITAM GERO DARYMAS ir SAU NEKENKIMAS reikalauja! Toks, kartą paklydęs, susitvarko. Šios nepajudinamos tiesos nežinantis, neprišalantis — jos nekenčiantis, net ja persekiojantis kenčia taip, kaip ši kentėjo. Visi ir visos energingiau ieškokim tokių paklydusių avelių ir, pasakėlių atsišakę, griebkimės reikšmingos jiems ir joms pagalbos.

JAMUOLIO NARKOTIZAVIMASIS

Klausimas. kaip aš, motina, turiu elgtis su savo 17-kamečiu sūnumi, kuris kokainą, marijuaną laiko vaistais jaunuolio nuotaikai pobūvyje pakelti. Jis sako, kad tai yra „OK“ — tas pats, ką suaugusieji daro su degtine. Kada aš galiu jį įtarti narkotikus vartojant?

Atsakymas. Kokainas (co-caine) nėra saugus chemikalas, nors daugelis jį vartojančių mano jį esant geru kompanijai nuotaikai pobūvyje pakelti. Tikrumoje, nėra jokio saugumo kokainą-crack vartojant. Labai lengvai įprantama ir kūnui yra labai pavojingas vartojimas: gaunasi apalpinimas-coma ir staigi mirtis.

Iš kanapių gauta marijuana, kaip ir alkoholis, nėra „OK“. Girtavimas yra pirmos rūšies nugaros Amerikoje ir Lietuvoje, nes geriantieji susilaukia mirtino sveikatos pairimo. Marijuana užsilaiko kūne per daugelį dienų ir pakenkia genams ir sukelia prigimtus kūno trūkumus.

Kai kurie žmonės tik vieną kartą pamėgina narkotizuotis ir niekada daugiau. Taip nesti su kitais: tokie, kartą pamėginę, lieka narkomanais. Yra ir tokių, kurie, kartą pamėginę, nesulaukia antro mėginimo: pranyksta po velėna. Pasirinkimas, kuriuo keliu eiti, priklauso nuo turimo išmintingumo, kurį įprogramuoja tėvai vaiko asmenybeje nuo gimimo.

Tėvai, norėdami sužinoti, ar

LIETUVOS KATALIKŲ MOTERŲ KULTŪROS DRAUGIJA

Lietuvos moterų kultūros draugija, įkurta Lietuvoje 1922 m., remdamasi katalikų Bažnyčios mokslu, siekė žadinti moterų religinį, dvasinį, tautinį ir kultūrinį sąmoningumą. Draugija steigė berniukų ir mergaičių mokyto, auklėjimo bei darbo įstaigas, rengė paskaitas, leido laikraščius ir knygas, vadovavo vaikų darželiams ir prieglaudoms, neturtingų moksleivių bendrabučių ir kitokioms labdarinėms įstaigoms.

Aukštadvarieji kultūrietės priklausė mergaičių ūkio mokykla, vaikų darželis, Kašiadoryse — mergaičių moksleivių bendrabutis, Barzduose Šakių apskr. — namų ūkio mokykla ir pradžios mokykla. Kaune 1937 m. jos buvo įsteigusios Mergaičių amatų mokyklą, kurioje mokėsi Žaliakalnio ir kitų miesto rajonų darbininkų dukros, 1938 m. iš Šv. Vincento Pauliečio draugijos perėmusios vaikų darželį.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, Lietuvos Moterų kultūros draugija buvo uždaryta, visos jai priklausiusios įstaigos bei mokyklos nacionalizuotos, mokytojos iš darbo atleistos. Apaštalavimo darba kultūrietės tęsė pogrindyje: išstius metus katekizavo davė vaikams, įvairiose parapijose organizuodavo gyvyje rožančiaus būrelus, religinę literatūrą ugde tikinčiųjų religinį ir tautinį sąmoningumą.

Nepaisydamos persekiojimų ir kratų, draugijos narės aktyviai talkino spausdinant ir dauginant religinę literatūrą bei pogrindinę spaudą (3 asmenys šį darbą dirbo reguliariai). Artėjant Lietuvos Pasiaukojimo Švč. Jėzaus Širdžiai 50 metų (1934-1984) jubiliejui, buvo parngtas specialus leidinys „Atėkite pas mane visi“, kurio keleto šimtų egzempliorių buvo išplatinta tikinčiųjų tarpe.

Aktyviai seserys tarnavo ir Bažnyčiai: tvarkydavo procesijas (9 asm.), giedodavo bažnytinuose choruose (9 asm.),

puošdavo altorius (5 asm.), vargonininkaudavo (2 asm.), dirbdavo klebonijose, jų kanceliarijose, bibliotekose (6 asm.), kunigų seminarijose (3 asm.). Nebuvo užmirštos misijų kelionės: kultūrietės reguliariai lankydavosi Pavolgyje, Moldovoje, Armėnijoje ir kt. buvusios Sovietų Sąjungos vietose, kur jos vaikus ir suaugusiuosius rengdavo Šv. Sakramentų priėmimui.

Prasidėjus atgimimui, Lietuvos moterų kultūros draugija atsikūrė Lietuvos Katalikų moterų kultūros draugijos vardu. Pagrindinis atsikūrusios draugijos tikslas — religinis ir dvasinis tautos atgimimas. Šio tikslo ji siekia, rūpindamasi nuolatiniu narių dvasiniu, intelektualiniu bei kultūrinio augimu, plėdama įvairiausias pedagogines, švietėjiškas ir karitatyvines veiklos formas. Kultūrietės numaučiusios steigti vaikų darželius, internatus, globos namus vienišioms seneliams, našlaičiams. Šiuo metu draugija rūpinasi atgauti nacionalizuotus pastatus Kaune: medinį namą Zanavykų 54, kuriame įsikūrusi vaikų darželį kultūrietės norėtų pertvarkyti į katalikišką vaikų darželį namą Aukštaitių 5, kur jos numato įkurti senelių pensionatą. Atgautose patalpose Aukštadvarieji Kašiadoryje vyskupijos draugija ketina atidaryti mergaičių bendrabutį su namų ūkio fakultatyvu, o Barzduose, Vilkaviškio vyskupijoje, senelių globos namus.

Šiandien, dar neturėdamos savo įstaigų, kultūrietės artimai bendradarbiauja su įvairiomis katalikiškomis organizacijomis. Jos yra įsitraukusios į „Caritas“ veiklą Vilniuje, Kaune, Alytuje, dalyvauja Katalikų Mokslo akademijos darbe, dėsto tikybą mokyklose, katekizuoja vaikus ir suaugusiuosius. Lietuvos Katalikų moterų kultūros draugijoje šiuo metu yra 49 seserys, 3 naujos, 3 postulantės ir 3 kandidatės, 2 seserys studijuoja Italijoje.

jų vaikas narkotizuoja, gali šitaip orientuotis. Narkomano kūno pakitimai priklauso nuo vartojamo narkotiko rūšies. Bendrai imant, tėvai pastebi vaiko elgesio pakitimą: vaiko nuotaika gali labai keistis; jis gali imti nesugyventi su kitais; prasideda mokyklos apleidimas, menksta mokymasis, ima elgtis pakrikai, neprotingai bei įžeidžiančiai.

Stebėk vaiko nenustigimą vietoje, staigius jo judesius, apsnūdimą, elgseną — tarsi girtas būtų, daug kalbėtų. Jo akies lėliukės gali būti labai siauros ar išplėtos. Tokie dažnai dėvi tamsius akinius.

Jei įtari, kad vaikas narkotizuoja, šauk gydytoją ar Mental Health Departamentą.

APIE VAISTŲ VARTOJIMĄ

Klausimas. mano gydytojas labai užimtas, greitai man paaiškino apie vaistus, o aš, kol namo parėjau — daug ką užmiršau. Kaip man elgtis tokiu atveju?

Atsakymas. Ant popieriaus lapo susirašyk vaistų vardą, kuriam tikslui jie ir koks jų veikimas.

Susižymėk, kaip juos vartoti, po kiek, kaip dažnai ir kaip ilgai.

Sužinok, ko reikės vengti tuos vaistus vartojant ir kokius nagerumus jie gali sukelti. Susirašyk ir ypatingumus; sakysim, imant vitamną Niaciną gali išplisti šilima ir parausti oda kokiame pusvalandžiui.

Vaistų vardas yra svarbus ta-

riantis su gydytoju, vaistininku, gail, esute, kitu sveikatos priežiūreitu. Ypač tas svarbu, kai iškyla skubus reikalas — emergency. Kai keli gydytojai gydo ligonį, kiekvienas jų turi žinoti ligonio imamus vaistus.

Reikia žinoti, kuriam laikui vaistai vartojami, nes pats ligonis yra atsakingas už vaistų naudojimą.

Svarbu yra ligoniui žinoti, kaip ilgai reikės vaistus vartoti. Vieni jų imami trumpai net ir nusiskundimams pranykus. Kitus prisieina priiminti daug ilgiau, o trečius — net per visą ligonio gyvenimą.

Yra vaistų, kuriuos priimant reikia vengti kai kurio maisto, gėrimo ar ligonio elgesio. Jei laukiama vaisto pašalinimo neigiamo veikimo, sužinotina, kaip ilgai jis tęsis. Sužinotina, kuriuos nagerumus reikia pranešti gydytojui, o j kuriuos nagerumus nekreipti dėmesio.

Išaiškintina su gydytoju ar vaistininku apie vaistų vartojimo paliovimą. Yra vaistų, kaip Inderal, kurių negalima staiga nustoti vartojus. Jei daugiau vaistų vartoji, kai vienus nustoti ėmęs, gali reikėti ir kitų ėmimą pakeisti.

Visi vaistų buteliukai laikytini stipriai uždaryti — tas saugos juos nuo drėgmės ir sugedimo. Jei vaistų buteliukas sunku atidaryti, paprašyk vaistininką lengvesnio uždarymo. Saugok vaistus nuo per didelio karščio, nuo stiprių saulės spindulių. Laikyk juos sausai, vėsiame ir pavyjeje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (sest. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (sest. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. VILIJAS R. KERELYTĖ

CHIROPRAKTIKA

34 N. Cass Ave., Ste. B, Tel. (708) 512-0084
Westmont, IL 60559
Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

166 East Superior, Suite 402

Valandos pagal susitarimą

Tel. — (1-312) 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujų

spaudimo, artrito ir cukrtaus ligos.

Sąskaitas siunčiamo tiesiog į Medicare

Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms

2434 W. 71 Street, Chicago

Tel. (1-312) 434-8848 (veikia 24 val.)

Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;

Rez. (708) 248-0067; arba (708) 248-8551

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6440 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 25 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v.p. v.v., antr. 12:30-3 v.p.p.

trečd. uždarytas, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir

sešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(1-312) 778-8989 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

IŠSIPLĖTUSIŲ KŲJŲ VĖJŲ

IR ŽAIZDŲ GYDYMAS

ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ

CHIRURGIJA

5540 S. Pulaski Road.

Tel. (1-312) 585-2802

Valandos pagal susitarimą

Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.

Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos

Nechirurginis išsiplėtusių venų

ir hemoroidų gydymas

5540 S. Pulaski Road.

Tel. (1-312) 585-2802

Valandos pagal susitarimą

Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.

Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55 St., Chicago, IL

Tel. (1-312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-6101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4150

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 val vak.

išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

708-841-2006

Valandos pagal susitarimą

Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija

5635 S. Pulaski Rd., Chicago

312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

O DABAR JAU ORGANIZUOTAI VYKDOME

Jau beveik užmiršome, kuomet su talonais ir numeriais ant krūtininių ir atlapų iš laivų į naują krantą lipome. Tuomet buvome apiplyšę, bet dvasiniai turtingi ir tikėjome, kad mūsų atsivežto dvasinio kraičio ilgiems dešimtmečiams užteks. Dar nespėjė automobilių ir rezidencijų įsigyti, ne visi, bet didelė mūsų dalis šokome ansamblius organizuoti, Kultūros fondą steigti (Lietuvių fondo dar nebuvo) ir žadamą enciklopediją prenumeruoti. Jautėmės stiprūs ir pranašesni už savo aplinką, kadangi savo tarpe turėjome „Čiurlionio“ ir „Dainavos“ ansamblius. Buvo pradėta organizuoti Chicago Lietuvos opera, kuri tuomet rėmė tik savais solistais. Manėme, kad savo kultūrine veikla nustebinsime aplinkui mus gyvenančius. Nustebinti tai gal nieko nenustebino, bet to kultūrinio kraičio mums patiems užteko, kad dvasiniai netaptumėme panašūs į mus supančią aplinką.

Buvo organizuojamas knygų leidyklos, ir gana gausiai rodėsi nauji leidiniai. Lietuviškos baldų krautuvės pardavinėjo knygų spinteles ir lentynes, kuriomis puošėsi naujųjų ateivių butai. O tie, kurie mus atskievietė, žiūrėjo, stebėjosi ir galvas kraipė: „kam tu knygų reikia – jeigu „library“ yra“. Tuomet buvo mūsų kultūrinis ir literatūrinis renesansas, kuris prasidėjo dar tebegyvenant stovyklų barakuose. Tas periodas galbūt buvo tikras mūsų literatūros „aukso amžius“, kadangi pasižymėjo ne tik gausa, bet ir kokybe naujų leidinių. Tas periodas davė ne tik naujus leidinius, bet ir autorius, kurie užims svarbią vietą lietuvių literatūroje. Iš jų tik keletą tepaminėsiu, būtent V. Ramonai, M. Katiliškis ir A. Škėma. Lietuvoj, rašydami lietuvių literatūros istoriją, negalės šių ir dar kitų vardų nepaminėti. Esant tokiame susidomėjimui, atsirado literatūros premijos ir konkursai, kurie vėliau išsivystė į premijų šventes, apimančias daugiau kūrybinių šakų.

Gal nebe reikalo yra sukurtas priežodis: „Kas pakilo, tas ir krenta“. Panašiai atsitiko ir su mūsų kultūrine veikla. Visuomet, pasiekus kalno viršūnę, tenka pradėti leisti žemyn. Visuomenė dar nepastebint ir neįsijaučius, apie 1960-tuosius metus pasigirdo pirmieji balsai apie „Kultūrinį nuosmūkį“, kadangi kultūriniais klausimais besidomintieji pastebėjo, kad nežymiai pradėjo mažėti prenumeratorai. Išleistas knygos pradėjo platintojų lentynose užsigulėti ir jų tiražai mažėti. Koncertų salėse tuščių vietų pradėjo gausėti. Tai vis buvo pirmieji ateinančio nuosmūčio ženklai. Apie tą laiką prasidėjo pirmoji ir pirmiesiems kelimosi banga. Vaikai, apie garžus žaisdami, pradėjo lietuviškas knygas metyti. Tėvams pradėjus domėtis, paaiškėjo, kad išsikeliantieji ir priemiestius sąslavų statines užvertė knygomis. Pasirodė, kad naujos rezidencijos knygų spintai vietos nebebuvo numatyta. Be to, prasidėjus bendravimui su kaimynais, būtų net nepatogu būti lietuviškomis knygoms apsiakrovi. Nemadoje! Tad kam jas taisyti.

Jau minėti reiškiniai, tuomet dar tebuvo pavieniai. Jie buvo žinomi, bet per daug viešumon nekeldavome, tad net patys juos užmiršdavome. Prasidėjus Lietuvos atgimimui, atsikratymas knygomis pasidarė masinis. Apsivalymas nuo knygų tapo net patriotišku ir pagirtinu veiksmu. Toks atsikratymas jau vyko po „Dovana Lietuvai“ ar panašia kepure. Jau ne punda, bet „konteineriais“ buvo nuo jų apsisvaloma. Greitai ateis diena (kai kuriems jau atėjo), kad vienintelė knyga namuose – bus telefono. Tad šiais laikais ar iš viso begalima apie knygų leidimą kalbėti. Gal sakysite, kad Lietuvoje jas spausdinti būtų daug praktiščiau. Jeigu yra taip manančių, tai jie nėra skaitę B. Pūkelevičiūtės laiško „Drauge“. Tas pat yra taikytina ir periodinei spaudai. Reikia skaityti ir Lietuvoje leidžiamą spaudą, kad turėtumėme geresnį supratimą apie ten vykstančias rietenas. Bet nereikia manyti, kad ta spauda atstos mums savąją. Tik žinokime, kaip reaguojame – jeigu dėl pašto kaltės mums „Draugas“ neateina. O kas būtų, jeigu jo visai nebūtų!

Lietuvoje padarytu skaičium, ten dabar yra 160 periodinių leidinių (faktinai jų yra žymiai daugiau). Tad jeigu pusę jų sustotų, tai jokios žalos nebūtų. O būtų tik popierius ir dažai sutaupyti. Mes negalime nė vieno leidinio nurosti. Tad reikia ir savų kiemių pasirūpinti, o ne paskutinius marškinius nusivilkti. Juo labiau, kad jų net nepageidauja. Siunčiame knygas, archyvus ir dailės kūrinius. Yra net manančių, kad turėtumėme savo galerijas sulikviduoti. PLB seime dalyvavęs Henrikas Paulauskas, Lietuvos Valstybės muziejaus direktorius, visai kitaip kalbėjo. Jo žodžiais, reikia siųsti savų archyvų, reikia skubėti. Savus archyvus reikia sau pasilikti, o jiems pasiųsti tik turimus dublikatus. Be to, mūsų meno rinkiniais turimos sąlygos yra geresnės, negu šiuo metu jie galėtų suteikti.

Taip besikubėdami galime daug ko nurosti, ko daugiau nebeatstytysime. Lietuvių Bendruomenės, kuri iki šiol svietimą ir kultūrinis reikalas tvarkė, naujoji jos valdyba padarė visišką nesugebėjimą. LB-nės atspausdintame laiške, kur parodyta visa valdybos sudėtis, skaitome: „Audra Misiūnienė, Kultūros Tarybos pirmininkė (Lietuvoje)“. Nuo kuomet JAV LB-nė pradėjo rūpintis Lietuvos kultūriniais reikalais? O mūsų reikalai dėl to jau nukentėjo! Jai būnant Lietuvoje, paskutinioji Kultūros premijų šventė buvo visai neatsakingai surengta. Tad ir nenuostabu, kad, praėjus dviem mėnesiams su viršum, dar nieko apie ją nebuvo net rašyta. Ir galimas daiktas, kad ji jau buvo paskutinioji. Lietuvių Fondui kasmet skiriamos sumos nebeapskrus, o Kultūros tarybos pirmininkei būnant Lietuvoje, nebebus nė kam tuo pasirūpinti. Tad dar viena graži tradicija į užmaršį nueina. Taip mums organizuotai į sunykimą skubant, mūsų kultūrinės veiklos prisiminimui galbūt tiks šie A. Baranauko žodžiai: „Tik ant lauko pliko, kelios pušėlės apykrevės liko“.

J. Ž.

LIETUVOS VALSTYBĖS MUZIEJAUS DARBAI IR PERSPEKTYVOS

Lietuvos valstybės muziejus yra naujausias Lietuvoje, įkurtas vyriausybės nutarimu 1991 m. sausio 13 d. Jo tikslas – kaupti ir nagrinėti istorinę bei muziejinę medžiagą, dokumentus ir literatūrą apie nepriklausomybės kelią pasirinkusios mūsų tautos šio šimtmečio praeitį.

Lietuvoje nėra gausu muziejų (paminėtini Vilniuje istorijos – etnografijos ir Kaune – Karo muziejus), kurie specializuojasi, rinkdami archeologinį bei viduramžių laikų praeities palikimą. Čia taip pat sukaupta daug medžiagos apie 1918–1920 metų kovas prieš bolševikus, bermontininkus ir Želigovskio gaujas, apie Nepriklausomos Lietuvos respubliką.

Lietuvos valstybės muziejaus uždavinys – nušviesti šventą mūsų tautos norą turėti savo valstybę, patiems valdyti etnografinės mūsų žemes, parodyti, kiek aukų ir kančių, nežmoniško genocido ir represijų buvo patirta, kovojant už laisvę ir demokratiją.

Jeigu senieji Lietuvos valstybės laikai parodomi fragmentiškai, o 1918–1940 metų Lietuvos respublikos gyvenimas nagrinėjamas valstybinių instancijų ir jos įdėmių veikėjo aspektu, tai didžiausias dėmesys mūsų muziejuje skiriamas tragiškiems 1940 m. įvykiams ir bolševikinei okupacijai nušviesti, lietuvių tremimams į Sibirį ir kitas SSSR teritorijas, politinei ir kinkluotai kovai prieš okupantus, partizaninį pasipriešinimą. Nepaprastai vertingą ir gausią muziejinę medžiagą surinkome apie politinius kalinius, disidentus, Atgimimo laikotarpį, „Sąjūdį“, sovietinių struktūrų žlugimą, melagingą komunistinę ideologiją, Lietuvos Nepriklausomos valstybės atkūrimą 1990 m. kovo 11 d., žuvusius didvyrius prie televizijos bokšto 1991 m. sausio 13 d., Medininkų mūštinės postei ir kt.

Lietuvos valstybės muziejus vienintelis Lietuvoje turi specialų mokslinį skyrių, kuris renka ir studijuoja lietuvių išsivijimo gyvenimą, jos didžiulį indelį į tautos išsivadavimo kovą, taurius ryšius su gimtine. Spalio mėnesį, minint Kolumbo žygio ir Amerikos kontinento atradimo 500 metų jubiliejų, mūsų muziejuje bus surengta didelė

HENRIKAS PAULASKAS

Amerikos lietuviams skirta paroda, pasakojanti apie jų visuomeninio gyvenimo įžymius žmones. Ekspонатų daug gauname ir dar daugiau laukiame. Savo tėvo knyga mums padovanojo Danutė Pajaujytė-Anonis iš New Yorko, įdėmia kolekcija apie Winnipegio lietuvių atsivertę Ignatas Evarestas Fedaras, žemėlapių rinkinį išeik Algirdas Gustaitis iš Los Angeles, retų plokštelių, fotografijų, knygų ir dokumentų – Vytautas Plūkas iš Santa Monikos ir daug kitų. Jurgis Kisieliūsis iš New Haven atsivertė labai unikalių 1868 metų lietuvių laiško kopijų, deja, su šiuo žmogumi paskutiniu laiku susirašinėjimas nutrūko.

Nepaprastai vertingą Čiurlionio meno ansamblio archyvą muziejui pasiuntė šio kolektyvo valdyba ir jo rinkėja bei saugotoja Ona Mikulskienė iš Clevelando, taip pat rašytoja Aurelija M. Balasaitienė-Zitkuvienė, buvusi paskutinė M. Valančiaus liutuanistinės mokyklos direktorė.

Pavyko užmegzti gerus ryšius su Balzeko muziejumi, o taipogi su Lithuanian Research and Studies Center prezidentu dr. Jonu Račkausku. Čia atliekamas ypatingai svarbus liutuanistinės medžiagos kaupimo ir tyrimo darbas, organizuojamas taip reikalingos knygų, dokumentų kopijų siuntis į Lietuvą. Maloniai nuiteikė dr. J. Račkausko pažadas priimti kuriam laikui mūsų valstybės muziejiaus darbuotoją, kuris rinktų ir siųstų į Lietuvą muziejinę medžiagą, nes išsivijoje šia prasme yra tikros aukso kasyklos istorikams ir muziejininkams.

Puikų, geranorišką mostą padarė dailininkas Pranas Baltūnis iš Montrealio, padovanojamas muziejui 110 medžio skulptūrų, taip pat tapybos darbų.

Mūsų požiūriu, užsienyje gyvenantys lietuviai, jų vaikai ir anūkai priklauso lietuvių tautai, ir valstybės instancijų uždavinys rūpintis, kad jie domėtųsi savo šaknimis ir kilme, ieškotų bendravimo su tėvų žeme.

Gražus puslapis šiame bendravime su JAV lietuvių buvo VLIK'o ir ALT'os padovanota paroda „Pažink savo priešą

komunizmą“, kuri pervežta į Lietuvą, atnaujinta ir papildyta dabar ir rodoma valstybės muziejuje.

Paieškų ir tyrinėjimų darbus vykdomo organizuodami ekspedicijas. Ieškome Lietuvos partizanų „Algimanto“ apygardos štabo dokumentų, kurie 1948 m. buvo užkasti Utenos rajono Vigelių kaimo pamiškėje. Mums labai trūksta metalo iešiklių, nes viskas užkasta žemėje. Pradėjome sluoksnų rūmų Vilniuje, kur ilgus metus buvo sovietinis kalėjimas, rūšių ir karcierių tyrinėjimus. Mus domina vietos, kur buvo Lietuvos partizanų slėptuvės ir bunkeriai.

Dvejus metus iš eilės kartu su politinių kalinių ir tremtinių sąjunga vykdėm tyrinėjimus ir paieškas Kazachstane. Ieškojome lietuvių kapų, buvusių lagerių. Pirmą kartą buvo lankomasi Ekibastuze ir Petropavlovskė, kur dar carizmo laikais čia buvo didžiausi kalėjimai, ypač išplėsti bolševikų valdymo metu. Lietuvių šiose mirties vietose praėjo dešimtys tūkstančių, gal tik vienas iš dvidešimties sugrįžo iškankintas, palaužta sveikata. Kengyro vietovėje prie Džeskazkazgavo mes pastatėme plėninį 12-komertų kryžių 1954-jų metų kalinių sukilimui atminti, kurio metu žuvo per tūkstantį kalinių, jų tarpe ir rokiškėnas Povilas Seikalis ir kiti nežinomieji. Pirmos ekspedicijos me-

tu lietuvių kapus lankė ir pašventino Karagandos katalikų bažnyčios klebonas kun. Albinas Dumbliauskas (deja, pernai metais miręs), o antroje ekspedicijoje dalyvavo Kupiškio vikaras kun. Virgilijus Luima. Kunigų įsitraukimas labai sudvasino visus, kai mes su išskleistomis trispalvėmis vėliavomis ir kryžiumi eidavom per išdegintą stepę, ieškodami vienių kapelių, giedodami lietuviškas giesmes. Pavyko užmegzti ryšius su demokratine, stalinizmo aukas vienijančia „Memorialo“ organizacija Kazachstane.

Mus labai domino Karagandos archyvai. Jie yra vidaus reikalų ministerijos ir saugumo žinioje. Prie jų mūsų nepriėjo, bylų neparodė, bet davė trumpas žinias, kur ir kada mus dominą lietuviai mirė ir buvo palaidoti. Dabar, kai Kazachstanas pasuko demokratijos ir išsivadavimo iš Rusijos priespaudos keliu, mes tikimės sužinoti visas 50 metų senumo GPU ir NKVD paslaptis, atgauti mūsų tėvų ir brolių kankinimo dokumentus. Tikslus lietuvių kalėjusių ir žuvusių Kazachstano lageriuose skaičius nėra žinomas, bet politikališkai čia buvo net daugiau nei Sibire. Sužinojome, kad rašytojas Petras Ruseckas kaip tik ir žuvo čia, Prostornajos lageryje.

Abejose ekspedicijose buvo ir paauglių – moksleivių. Šiems jaunuoliams ekspedicijos darbas ir gyvenimas paliko nepamiršamus įspūdžius, geresnės istorijos ir tautinio sąmoningumo mokyklos negali ir būti. Labai gaila, kad šiose išvykose nedalyvavo užsienio lietuvių atstovai. Nors buvau rašęs išsivijos spaudoje ir kvietęs, bet matyti tai

buvo per mažą informaciją. Ateityje mes būtinai per PLB kviesime užsienio lietuvius kartu keliauti ir ieškoti.

Iš šių ekspedicijų mes grįžome atveždami muziejui unikalių ekspонатų iš Spasko lagerio, (čia kalėjo Solženicinas), buvusio NKVD centro Doliukos, Ekibastuzo, Petropavlovsko ir kt. Nufilmavom du (60 min. ir 30 min.) videofilmus (su pasiskolinta kamera!) – „Karlagas – mirties žemė“, kurie buvo su pasisekimu parodyti per Lietuvos TV. Lietuvos valstybės muziejus turi nepaprastai didelės ir plačios darbo perspektyvas, visa mūsų audringa dabartis tuoj pat sustingsta ir virsta istorija. Turime kruopščiai ir sąžiningai rašyti visą šį metraštį, kaupti taip greitai pranykstančius praeities pėdsakus.

Nors valstybės muziejus turi geras ir erdvių pastatus, dirba 76 darbuotojai ir moksliniai bendradarbiai, tačiau jo techniniai apginklavimas yra prastas – neturime nei kopijavimo mašinos (zerox), nei video aparatūros, nei juo labiau – kompiuterio. Tai labai apsunkina ir stabdo mūsų darbą ir veiklą. Bet Lietuvai visur ir visko dabar trūksta, reikia šį skurdą kompensuoti labai atkakliu darbu, ką ir darome.

Lietuvos valstybės muziejus, kuris yra visai netoli „Lietuvos“ viešbučio, labai laukia užsienio lietuvių ne vien kaip svečių ir lankytojų, bet ir kaip talkininkų, atvežančių nors kokį ekspонатą, fotografiją, dokumentą ar knygą. Mes nuoširdžiausiai Jums viską apdovysime, visados rasime bendrą interesą ir tikslą. Maloniai kviečiame!

Lietuvos valstybės muziejus, kuris yra visai netoli „Lietuvos“ viešbučio, labai laukia užsienio lietuvių ne vien kaip svečių ir lankytojų, bet ir kaip talkininkų, atvežančių nors kokį ekspонатą, fotografiją, dokumentą ar knygą. Mes nuoširdžiausiai Jums viską apdovysime, visados rasime bendrą interesą ir tikslą. Maloniai kviečiame!

Vienoje Lietuvos valstybės muziejaus salėje Vilniuje, Studentų gt.

Nuotr. V. Putrimo

MOTERIS SU BALTU CHALATU

Dr. KONSTANCIJA PAPROCKAITĖ-SIMAITIENĖ

25

Tai sakydams, staigiu judesiu nusigręžė į langą ir išmeigė akis į ramiai dūšantį Atlantą. Jis net neatsisuko, kai ponis Leardi atnešė jam vaisvandenio. Pritraukęs stiklinę arčiau prie savęs, jis per šiaudelį godžiai traukė gaivinantį gėrimą. Žiūrėjo kaip apstulbes pro langą. Ir tylėjo.

Tylėjom ir mes. Tačiau atidžiai sekėm jo elgesį, nes bijojom, kad jo neapykanta žmonėms gali išsiliesti iš krantų ir pridaryti čia esantiems daug nemalonumų.

Po pertraukos vėl visi sugrįžome į įstaigą. Ponas Hall, nieko netares, atsisėdė prie rašomojo stalo ir užadresavo kelis vokus. Po kurio laiko kiek apie ausis pasikrapštė. Pralinksėjo. Pagyvejusiu veidu priėjo prie panelės Leonardo. Jai draugiškai šyptelejęs, greitai kalbėjo:

„Fantastiškai gerai praleidau šią dieną. Būčiau labai dėkingas, kad leistumėt tris kartus į savaitę pas jus padirbėti“.

Pažvelgiau į ligonį ir pamąsčiau: tenka tik stebėtis, kokių nepaprastų greičių keičias jo psichinis stovis. Čia tik neseniai, išmeigęs akis į okeaną, jis atrodė toks keistas, piktas, susimastęs, kažkuo susirūpinęs ir palaptingas. O vienu metu mums buvo net baimės įvarės. Ir štai dabar! Ramus, mandagus, malonus, lyg visiškai nebe tas pats žmogus.

„Ponas Hall, mums yra labai malonu girdėti, kad padarėte tokį išmintingą nutarimą. Iš tikrųjų, mes labai nenorėtumėm netekti tokio nepakeičiamo savano-

rio pagalbininko. Daktare, ar ne taip?“, atsisukusi į mane, užklauė panelė Leonardo.

„Taip. Ir tai, be abejo, tiesa“, linktelėjusi galva patvirtinau.

„Prie tos pačios progos noriu jums priminti, kad mūsų įstaiga yra atdara kasdieną, išskyrus savaitgalius ir šventadienius, nuo 8 val. ryto iki 4 val. 30 min. popiet. Tame laikotarpy jūsų lauksime“, pridūrė ponis Leardi.

„Pageidaučiau ateidinėti pirmadieniais, trečiądieniais ir penktadieniais ir, jei būtų galima, tik iš ryto“, kiek virpančiai baritonu, paklausė ligonis.

„O žinoma“, entuziastiškai atsiliepė panelė Leonardo. „Apie tai negali būti nė kalbos, nes viskas pareina tik nuo jūsų“.

Pacientas šyptelejo. Mandagiai padėjo. Pagyėjo, tarytum atsigavo. Atlošė galvą. Aplink apsidairė. Ir atsivertė išėjo namo.

Nuo tos dienos jis reguliariai ateidavo. Ir per mėnesį su sekretoriaus pagalba baigė adresuoti vokus.

Vieną dieną, pabaigęs darbą, jis kurį laiką, kramtydamas nagus, sėdėjo ir tylėjo. Kiek patylėjęs, giliai atsisėdėjo. Sujudėjo. Ūmai atsikėlė ir spartiais žingsniais nužingsniavo prie ponio Leardi.

„Ponis Leardi, ką toliau turiu daryti? Ar numatėt man kitą darbą?“ nedrąsiai paklausė.

„Taip. Taip“, žvelgdama jam į akis, lengvu galvos linktelėjimu patvirtino. „Ligoninėje darbo visados netrūksta. Ypač tokiame rūpestingame ir sąžiningame padėjėjui, kuris ne tik pagyrimą, bet ir pakelimą užsitaravo. Todėl ir nutariau pasiūlyti jums atsakingesnį darbą“.

„Atsakomybės aš tikrai nebijau. Jei būčiau bijojęs, nebūčiau inžineriją pasirinkęs. Tačiau netveriu iš sumo sužinoti, koks darbas manęs laukia?“, nabilbomis

žiūrėdamas, monotonišku balsu iš reto delioldamas žodžius, kalbėjo ligonis.

„Galbūt galėtumėt padėti mums sutvarkyti pacientų ligų istorijas?“, užklauė ji.

„Ar tai labai komplikuotas darbas?“

„O ne! Visiškai nekomplikuotas. Panelė Leonardo jums paaiškins, kaip jį atlikti“.

„Gerai. Pabandyčiau“, tyliai prašnibždėjo.

Panelė Leonardo padavė jam krūvelę ligų istorijų ir paaiškino: „Kiekvieną ligos istoriją reikalinga nuodugniai peržiūrėti, kad visi puslapiai būtų sudėti nustatytą tvarka. Po to pagal alfabetą sudėti jas į stalčius“.

Netrukus mums paaiškėjo, kad, nežiūrint pakartotinų paaiškinimų ir demonstravimų, šis darbas pacientui buvo per komplikutas. Jis netgi alfabeto atmintinai jau nebežinojo.

„Labai atsiprašau, ponas Hall“, diplomatiškai prašė panelė Leonardo. „Man visiškai išgaravo iš galvos paduoti jums alfabetą, kurį mes tokiomis atvejais naudojame“. Tai pasakiusi, ji sugrįžo prie savo rašomojo stalo. Išsiėmė iš stalčiaus alfabetą ir, įteikdama jam, tarė:

„Padarykite tulką. Aš tikrinsiu ligų istorijas, o jūs deliokite jas į stalčius. Ar sutinkate?“

„Taip“, trumpai atsakė.

Po kurio laiko įsitikinau, kad šis darbas jam ne prie širdies. Staigiu judesiu ligonis pašoko nuo kėdės. Vienu mostu užtrenkė stalčių. Ir spartiai pirmyn ir atgal žingsniuodamas, skubiai net užspringdamas savo žodžiais saukė:

„Igriso man toks knisinėjimas. Tai utopija. Tai tortūros... Tai... tai...“

(Bus daugiau)

BENDRUOMENĖS POLITIKA, PREMJERO ŽODIS, JAUNIMO ATEITIS

JURGIS JANUŠAITIS

Liepos trečią dieną seimo atstovai, atrodo, dar nepavargę, renkasi našiam dienos darbui. Šios dienos svarstymuose bus dėmesys kreipiamas į PLB ir Bendruomenių įvairiuose kraštuose politinę veiklą.

Svarstymas pradeda Visuomeninių reikalų komisija. Svarstymų vadovas dr. Petras Lukoševičius. Kalbėtojai Algimantas Gureckas, Eugenijus Čuplinskas ir svečias iš Lietuvos, švietimo ir kultūros ministerijos atstovas ryšiams su užsienio lietuviams, Audrys Antanaitis.

Algimantas Gureckas Bendruomenėje reiškiasi politinėje veikloje, vadovavo Visuomeninių reikalų komisijai PLB valdyboje, o dabar dirba Lietuvos misijoje prie Jungtinių Tautų. Jo pranešimas labai išsamus. Jis vaizdžiai nusakė PLB politinę veiklą, ypač šių istorinių įvykių raidoje. PLB valdybos ir šios komisijos didieji uždaviniai buvo įtaigoti pasaulio valstybės, kad jos nepripažintų Lietuvos okupacijos, o Lietuvai atgavus nepriklausomybę, buvo ruošiami ir įteikiami įvairūs memorandumai, liečiantys Lietuvos nepriklausomumą, okupantų kariuomenės išvedimą, prašoma valstybių teikti Lietuvai ekonominę pagalbą, palaikyti ir užmegzti glaudžius ryšius su Lietuvos Sąjūdžiu, jų veikėjais, vėliau su parlamentais ir vyriausybėmis nariais. Sunkiausias Lietuvos metais, blokados metu, puolimų metu, PLB teikė pagalbą, siuntė technologiją, reikalingą ryšiams su pasauliu palaikyti ir būtiną pagalbą kitose srityse. Iš pranešimo aiškėjo tikrai labai plati PLB politinė veikla, kuri dėl įvairių aplinkybių nebuvo plačiai garsinama, o dirbama tyliai.

Eugenijus Čuplinskas plačiai ryškino kraštų LB įnašą į bendrą PLB valdybos politinę veiklą, nurodė sėkmes ir nesekmes. Jis pažymėjo, kad Lietuvai nepriklausomybę atgavus, išeivijos vaidmuo kai kur sumenkėjo, nes pati Lietuva jau dirba daugelį darbų. Tačiau išeivijai lieka paskirtis ir ateityje įtaigoti savo kraštų vyriausybes teikti Lietuvai reikiamą pagalbą ar reikalaujant iš kraštų išvesti okupacinę kariuomenę. Taigi PLB rolė užsienio politikoje buvo, yra ir bus reikalinga. Jis siūlė Vilniuje įsteigti PLB informacijos centrą, koordinuoti tarp kraštų valdymų veiklą, palaikyti su jais glaudžius ryšius. Būtina turėti gerus ryšius su Lietuvos vyriausybe, parlamentais, užsienyje su diplomatinėmis tarnybomis. PLB veiklą priderinti prie Lietuvos pasikeitusių sąlygų. Tai buvo išsakyta dalinai ir PLB ateities veiklos planai.

Svečias iš Lietuvos Audrys Antanaitis apžvalgė LB veiklą buv. Sovietų Sąjungos respublikose, kur liko gyventi nemaža lietuvių. Jo teigimu, už Lietuvos ribų Rytų kraštuose dabar gyvena apie 200,000 lietuvių. Jie gyvena sunkiose sąlygose, gulaguose, tremtyje, neturėjo savo mokyklų, organizacijų, spaudos. Nebuvo organizuoto veikimo.

Žodžių, veikla buvo neįmanoma. Sugriuvus imperijai, pradėjo lietuviai organizuotis. Į Tėvynę dalis tesugrįžo, kiti įsikūrė įvairiose imperijos dalyse. Vėdė ar išteikėjusios, sukūrė mišrias šeimas. Į Lietuvą sugrįžti nebebuvo galimybių dėl sovietinės santvarkos. Sibire įsisteigusi Lietuvių sąjunga jungia 5 kraštus. 1988 m., vyks-

tant pokyčiams, lietuviai pradėjo organizuotis, ir tokiu būdu organizuotų lietuvių jau randa Sibire, St. Petersburge, Maskvoje, Murnanske, Samaroje, Ukrainoje, Moldovoje, Estijoje, Latvijoje. Iš viso jau veikia apie 50 mokyklėlių. Reikia PLB pagalbos, ekonominės, vadovėlių, knygų, spaudos, mokytojų. Pranešimas atskleidė idėjų detalių iš tremtinių gyvenimo, kuo domėtis ir padės naujoji PLB valdyba.

Prieš 11 valandą ryto pasirodė gausus būrys amerikiečių saugumo. Jie paprašė nuvežti visus automobilius nuo prie įėjimo į centrą. Atvyksta Lietuvos respublikos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius, nuskar-deno žinia visose salėse. Netrukus pasirodė ir svečias, lydimas patarėjos, Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkės Gabijos Petrauskienės. Visur salėse, koridoriuose budri saugumo akis.

Tuojuo svečias pasakė savo kalbą, o šiai sesijai pirmininkavo jo patarėja Gabija Petrauskienė. Svečias kalbėjo ramiu tonu, liudijamas Lietuvos dabartinę politinę ir ekonominę padėtį, bei išsakyti vyriausybės sveikinimus PLB seimui ir požiūrį į išeiviją, į PLB ir kraštų Bendruomenių veiklą. Svečias pripažino, kad Lietuvos politiniame gyvenime nėra stabilumo, kad vyrauja aršūs nesutarimai parlamente, kad susiblo-kavo kairiosios jėgos, pritrauk-damos savo pusėn ir kitų frak-cijų atstovus ir tuo sudarė par-lamente absoliučią daugumą. Ši opozicija, kurios ministeris pir-mininkas nebarė, o tik pripaži-no, kad ji įsijungė į destruktivų darbą, trukdo vyriausybei ir parlamentui vykdyti labai svar-bias valstybei tvarkyti ir vykdyti ekonomines reformas ir įstatymus. Tai sunkūs Lietuvai metai, tačiau nepripažįstant valdžios ir jos nutarimų, o tik verčiantis vien kaltinimais, pik-tais ir nepagrįstais, Lietuvai gerovės negalima tikėtis. Jo many-mu, šias neigiamybes gal

RŪPESTIS PASAULINIO MASTO LOBIAIS

Beveik kiekviename pasaulio krašte yra archeologinių paminklų ar ypatingo grožio bei įdomumo gamtos vietų, kurios jau nebetelpa vien to krašto gyventojų nuosavybės rėmuose. Tai pasaulinio masto lobiai, priklausantys visai žmonijai. Juos verta apsaugoti nuo galimo sunykimo, kad išliktų ir ateinančioms kartoms.

Daugeliu atvejų kraštas, kuriame yra toks istorinis, archeologinis ar gamtos stebuklas, pats vienas neturi pakankamai lėšų ir priemonių rūpintis jo apsauga, išlaikymu ir restauracija. Ypač šiuo metu, kai didingasis senovinių lobų palikimas atsiduria pavojuje dėl oro ir aplinkos taršos, jo apsaugai reikalinga organizuota pagalba.

Tokia pagalba teikia ir UNESCO programa, ir Jungtinės Tautos. 1972 m. JT konferencijoje, pavadintoje „Apie žmogaus aplinką“, sudarytas sąrašas, į kurį įtraukti didieji draustiniai Afrikoje, Indijoje, Grand Canyon Amerikoje, senovės architektūros paminklai Egipte, Graikijoje, Kambodijoje ir kitur. Iš tikrųjų tokiame są-rašui mintis kilusi jau apie 1960

Su daina ir sujungtomis rankomis Lietuvos keliu.

Nuotr. Gedimino Zdančiaus

dalinei pašalins nauji parla-mento rinkimai, priimta konsti-tucija.

Dėl politinės nesantaikos sabotuojama ir ūkinės reformos, nuosavybių grąžinimas, priva-tizacija. Tiesa, sakė premjeras, gal mūsų įstatymai netobuli, tačiau juk ir yra parlamentas, vyriausybė, kad, sutardami, nuosirdžiai dirbdami, galėtų daug ką pataisyti. Svečias tiki, kad gal praeis kokie trys parla-mentų rinkimai, trys presiden-tai, trys ministrų kabinetai, tačiau žmonės įsisąmonins val-s tybingumą, svarbą ir praragės, o tada ir kelias į Lietuvos visišką nepriklausomybę ir valstybės atkūrimą gerės. Didelį rūpestį vyriausybei ir parlamentui kelia okupacinės pajėgos, kurios grėsmingai kar-tais pasireiškia, tačiau, kad ir sunkiomis derybomis, siekiama ir šią problemą pašalinti, susilaukti sovietų kariuomenės išvedimo.

Premjeras dalį savo kalbos pa-skyrė vertinimui išeivijos, mūsų veiksmų pastangoms, PLB ir vi-sų kraštų Bendruomenių darbų. Jis dėkingai vertino Lietuvii Bendruomenės visame pasaulyje įvykdyti ekonomines reformas ir įstatymus. Tai sunkūs Lietuvai metai, tačiau nepripažįstant valdžios ir jos nutarimų, o tik verčiantis vien kaltinimais, pik-tais ir nepagrįstais, Lietuvai gerovės negalima tikėtis. Jo many-mu, šias neigiamybes gal

Lietuvoje buvusi ir skaudi įvesta antroji bolkada, bet viešai pasauliui apie tai nebuvo skelbiama, nenorint sukelti pa-nikos. Gausūs pagalba Lietuvai fondai, technika, vaistai, me-dikamentai, maistu ir kitomis vertybėmis Lietuvai daug padė-jo ir už tai Lietuva yra dėkinga.

Labai vertino ir LB visuose kraštuose politinę veiklą, kuri daug lėmė, kad pasaulis pripa-žintų Lietuvą nepriklausoma valstybe. Dėkojo PLB valdybai, pirmininkui dr. V. Bieliauskui, seimo organizacinio komiteto pirmininkui inž. Broniui Nainiui, seimo atstovams už rodomą di-delį rūpestį Lietuvos ateitimi.

Išsamai, pilna dėkingumo, kul-tūringa, nieko neįžeidžianti premjero kalba buvo palydėta audringais plojimais, paliko gerą įspūdį, o taip pat gerą nuomonę ir apie premjerą kaip valstybininką.

Po jo kalbos ir pietų, komiteto pirmininko Broniaus Nainio paprašytas, Jurgis Janušaitis ant greitųjų suorganizavo cen-tre spaudos konferenciją su premjeru Gedimynu Vagno-riumi. Konferencijai vadovavo pats organizatorius, ministerį pirmininką atlydėjo PLB pirmi-ninkas dr. V. Bieliauskas. Kon-ferencijoje dalyvavo lietuviš- kosios spaudos apie dvidešimt atstovų, jų tarpe ir Amerikos Balso atstovai Romas Kasparas ir Baltusytė. Konferencijai vadovavęs J. Janušaitis pa-baigoje premjerui padėkojo už

dalyvavimą, gerus atsakymus ir palinkėjo malonios viešnagės Chicagoje. Konferencija buvo įdomi, daug konkrečių klau-simų, į kuriuos atsakė svečias.

Po to Jaunimo komisijos svarstymos. Vadovas PLJ s-gos pirmininkas Paulius Mickus. Kalbėjo Ariana Rastauskaitė, A. Saplys ir Rasa Kurienė.

Jaunimas kalbėjo daugiausia jaunimą liečiančiomis proble-momis. Paulius Mickus aptarė būsimą PL Jaunimo sąjungos veiklą, ryšius su Lietuvos jauni-mu, veiklą įvairiose šalyse. A. Rastauskaitė aptarė PL Jauni-mo kongresų reikšmę, prasmę ir pažymėjo, kad tokie ruošiami kongresai išjudina visą pasaulio jaunimą, o nuo dabar bus jun-giamasi ir su Lietuvos jaunimu ir gal Lietuvoje bus jaunimo kongreso dalis. Rasa Kurienė sveikino išeivijos jaunimą, gėrėjosi jo praėjusių darbais. Pažymėjo, kad jaunimą remia vyresnieji prisideda savo au-komis prie kongresų surošimo, kongresai yra išauginę daug jaunų, puikių bendruomenininkų, veikėjų, kultūrininkų, ne-maža tokių jaunų žmonių jau aktyviai yra įsijungę ir į Lietuvos atkūrimo darbus. Vy-tautas Kamantas, PLB fondo pirmininkas, padėkojo visiems, rūmiesiems jaunimo veiklą, ir išvardino visą eilę stambiųjų aukotojų.

LIETUVOS BIČIULIS SEN. ALFONSE M. D'AMATO ATVYKSTA Į CHICAGĄ!

Amerikos lietuviai, senatoriaus D'Amato draugai, nuoširdžiai kviečia jus susitikti ir padėkoti

Senatoriui Alfonse D'Amato

Priėmimas įvks š.m. rugpjūčio mėn. 16 d., sekmadienį nuo 5 iki 6 v.v.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje
6500 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL

Rezervacijos: F. Štutienė, tel: 312-778-2100 dieną
312-778-8364 vakare

Auka asmeniui \$35 R.S.V.P. iki š.m. rugpjūčio 10 d.

PADĖKA

Dėkojame G.T. INTERNATIONAL, INC. už ypatingai puikų, profesionalų patarnavimą su-teiktą mūsų kelionės ir viešnagės Lietuvoje metu.

Dalia, Valerija ir Viktoras

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT
PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Veltui namų įvertinimas
- Perkame ir Parduodame Namus.
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629

(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

FOR RENT

Išnuomojamas 1 mieg. ir virtuvės butas su baldais, pensininkui. Prie gero susisiekimo.
Tel. 312-471-4263

Išnuomojamas 4 kamb. butas 71 ir Mozart apyl. Pageidaujama pensininkas arba pensininkė.
Tel. 708-839-1784

IEŠKO

Regina Vasiliauskienė, 50 m. amžiaus, aukštojo išsilavinimo, ūgis 1,72 m., ieško gyvenimo draugo, vyresnio už save. Vilnius, Žalio 3-108, Lithuania. Rašyti: tel. 44-89-19.

HELP WANTED

MECHANIC

TRAILER CHASSIS

7 am to 3:30 pm.

Must be able to communicate in English. Own transportation necessary. Summit, IL

708-594-1200

Reikalinga moteris virė 35 m. prižiūrėti senutę savaigaliu, galinti susikalbėti angliškai. Skambinti: 312-247-2270 po 9 v.v. arba palikti „message“.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA. Nr. 10. 327 psl.	\$10.00
MOTERIS SU BALTO CHALATU, gydytojos K. Šimaitienės dienoraštis. 494 psl.	\$20.00
KUNIGAİKŠČIO RADVIO ŽEMĖLAPIS, 1613 metų žemėlapis aptarimas. Alg. Gustaitis. 156 psl.	\$10.00
ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS, jų nutikimai Lietuvos kaime. Alg. Gustaitis, 22 psl.	\$2.00
PAŠAUKĖ MANE., popiežiaus Jono Pavilo II biografinė. Vertė kun. R. Jakutis. 351 psl. ...	\$4.00
ATEITININKAI KOMUNISTŲ IR NACIŲ KANKINIAI. Red.: L. Kerulis, P. Narutis, J. Prunskis. 246 psl.	\$10.00
VILKAS IŠ GALIŲ, romanas. Vyt. Volertas. 304 psl.	\$12.00
AŽUOLO MIRTIS, pasakojimai. Vanda Vaitkevičienė. 126 psl.	\$6.00
SENATVĖS DIENOS, pensininko dienoraštis. Al. Pakalniškis. 536 psl.	\$12.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

ŽALIŲJŲ KORTELIŲ LOTERIJA!

Nuo š.m. liepos 29 d. iki rugpjūčio 28 d.

Maždaug 50,000 žaliųjų kortelių paskirta laimėjimams. Žmonės iš 36 kraštų, įskaitant LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, LENKIJĄ ir SUOMIJĄ, galės dalyvauti šioje loterijoje.

Loterijoje galima dalyvauti pačiam, arba užpildyti pareiškimą (application) savo giminėms ar draugams, kurie gyvena šiame ar kitame krašte. Gyvenamoji vieta nesudaro skirtumo, pareiškimo pasirašyti nereikia. Taip pat nereikalingi nei gimimo, nei kitoki dokumentai.

Tik po viena pareiškimą asmeniui!

GRIEŽTAS DĖMESYS KREIPIAMAS Į PAREIŠKIMO PRISTATYMĄ NURODYTU LAIKU.

International Document Assistance Corp.
10 East 39th St. #519, New York, NY 10018
Tel. 212-545-0742 212-683-6437

Vilko Tarybos veiklos užbaigimo posėdyje, š.m. birželio 27 d., Chicagoje. Iš k. — Algimantas Žemaitis, dr. Jonas Valaitis, Petras Dirda, Viktoras Naudzius, Balys Račkauskas, Teodoras Blinstrubas — sekretorius, Algis Regis — pirmininkas, Grožvydas Lazauskas — reikalų vedėjas, Metys Valiukėnas, Kasperas Radvila, Joana Danilevičienė, Apolinaras Bagdonas ir Aldona Kačinskienė. Nuotr. J. Tamulaučiū

RENGINIAI CHICAGOJE

Rugpjūčio 9 d. — Brighton Parko lietuvių namų savininkų gegužinė Šiaulių namuose.

— JAV LB Vidurio Vakarų apygardos v-bos ruošiamą gegužinę Lietuvių centre, Lemonte.

— Lietuvių Krikščionių Demokratų sąjungos gegužinė Vlado Šoliūno sodyboje, Lemonte.

Rugpjūčio 15 d. — „Lituanica“ lietuvių futbolo klubo gegužinė ir turnyras Lietuvių centre, Lemonte.

Rugpjūčio 16 d. — Balfo gegužinė Jaunimo centre.

— PLC gegužinė Lietuvių centre, Lemonte.

Rugpjūčio 23 d. — Ateitininkų namų gegužinė Namų sodelyje, Lemonte.

Rugpjūčio 30 d. — „Lietuvių balso“ laikraščio gegužinė 1 v. p.p. Grinių sodyboje, Lockport, IL.

Rugsėjo 6 d. — Tautos šventės minėjimas Jaunimo centre. Rengia Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga.

Rugsėjo 7 d. — Darbo šventės dieną, Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyriaus gegužinė Grinių sodyboje, Lockport, IL.

Rugsėjo 10-13 — Santos Šviesos suvažiavimas Lietuvių centre, Lemonte.

Rugsėjo 12 d. — „Antro Kaimo“ spektaklis 7:30 v.v. Playhouse.

— Tarpautinio teatro festivalio vakaronė Lietuvių centre, Lemonte. Pasirodo Chicago „Second City“.

Rugsėjo 13 d. — „Lietuvos Aidų“ radijo programos gegužinė Šiaulių namuose.

— „Antro kaimo“ spektaklis 7:30 v.v. „Playhouse“.

— LB Lemonto apylinkės gegužinė Lietuvių centre, Lemonte.

Rugsėjo 19 d. — „Antro Kaimo“ spektaklis 7:30 v.v. Playhouse.

— „Lietuvos vaikų viltis“ organizacijos pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

Rugsėjo 20 d. — JAV LB Vidurio Vakarų apygardos 40 metų veiklos Jubiliejinis minėjimas Lietuvių centre, Lemonte.

— „Antro Kaimo“ spektaklis Playhouse, Marquette Parke. 7:30 v.v.

— Suvalkiečių draugijos gegužinė Šiaulių namuose.

— Sol. Jolantos Staniulytės koncertas Jaunimo centre. Rengia „Margutis“.

— LB Vidurio Vakarų apygardos pietūs Lietuvių centre, Lemonte.

Rugsėjo 25 d. — „Keramika 1992“ parodos atidarymas 7 v.v. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Rengia Čiurlionio galeriją. Paroda tęsis iki spalio 4 d.

Rugsėjo 26 d. — PLC Dariaus šventė Lietuvių centre, Lemonte.

— Tradicinis „Švyturio“ balius Šv. Antano parapijos salėje, Cicero. Rengia jūrų šaulių kuopa „Klaipėda“.

— Spalio 3 d. — „Antro Kaimo“ spektaklis 7:30 v.v. Playhouse.

— Kabareto vakaras Lietuvių centre, Lemonte. Rengia Tarpautinio teatro festivalio komitetas.

Spalio 4 d. — „Antro Kaimo“ spektaklis 7:30 v.v. Playhouse.

— Zarasiškių klubo gegužinė Šiaulių namuose.

— Šv. Pranciškaus seserų vienuolijos rėmėjų seimas Tėvų Marijonų vienuolyno patalpose. 11 val. r. šv. Mišios už gyvus ir mirusius šv. Pranciškaus vienuolijos rėmėjus, as. 12 val. pietūs. 1:30 v.p.p. registracija ir posėdis.

Spalio 9 d. — Akademinio Skautų sąjūdžio metinė šventė Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 10 d. — „Margučio“ radijo 60 metų sukaktuvinė šventė.

— Akademinio Skautų sąjūdžio metinė šventė Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 11 d. — Koncertas „Vilnius“ Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 17 d. — „Puota jūros dugne“, rengiama Chicago jūrų skautų, čių Lietuvių centre, Lemonte.

— „Lietuvių Balso“ laikraščio metinė vakariene Lietuvių Tautiniuose namuose 6 v.v.

Spalio 18 d. — Jaunimo centro koncertas didž. salėje.

Spalio 23 d. — 21-mos metinės Fotografijos parodos atidarymas 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Rengia Budrio vardo foto archyvas. Paroda tęsis iki lapkričio 1 d.

Spalio 23-25 d. — Filatelistų draugijos „Lietuva“ filatelijos ir numizmatikos paroda „Lithpex XXIV“ Jaunimo centre.

Spalio 25 d. — Jaunųjų talentų popietė Jaunimo centre. Rengia „Giedra“.

— Žurnalui „Kariui“ paremti kavutė Šiaulių namuose.

Spalio 30 d. — „Las Vegas naktys“ Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 31 d. — „Las Vegas naktys“ Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 1 d. — Tradicinis Vėlinių minėjimas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Praveda Kapų savininkų draugija ir Bendruomenės pasauliečių k-tas, garbės sargyboje — uniformuoti šauliai ir šaulės.

— ALSM vaikų popietė Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 7 d. — Zarasiškių klubo pusmetinis susirinkimas Šiaulių namuose.

— Chicago Lietuvių Golfo klubo pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 13-15 d. — „Ateities“ savaitgalis Jaunimo centre, Chicagoje ir Ateitininkų namuose, Lemonte.

Lapkričio 14 d. — LB Lemonto apylinkės pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

— Lietuvių Operos balius, Jaunimo centre.

Lapkričio 21 d. — Lietuvių Fondo veiklos 30-mečio sukahtuvinis pokylis, Martinique.

Lapkričio 22 d. — Lietuvos Kariuomenės atsikūrimo minėjimas Šiaulių namuose.

Lapkričio 28 d. — LSK „Lituanicos-Liths“ tradicinis pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

Gruodžio 6 d. — Metinė Jaunimo centro vakariene didž. salėje.

Gruodžio 31 d. — Lietuvių Operos Naujųjų metų sutikimas Jaunimo centre.

ŠALTA VASARA

Chicago paplūdimiai šią vasarą yra pustuščiai dėl šalto ir dažnai lietingo oro. Ne tik paežerės verslininkai, bet ir kitos biznio šakos, kurios pasinaudoja karštu vasaros oru, šiemet praranda nemažai pelno. Kalbama, kad ir dažnai pranašaujamas planetos šiltėjimas jau būtų visai neblogai, nes iki šiol jokio atšilimo nematyti.

KARTAI GALIMA APSIRIKTI

Žemaitiškas posakis sako: „Žiūrėjo, žiūrėjo ir — pradėjo veizėti, tik negalėjo atsikirti“. Kartais galima apsirikti. Panašiai atsitiko „Draugui“, rašant liepos 22 d. numerį apie vokiečių turistus Klaipėdoje ir Karaliaučiuje. Jis, per daug pasitikėdamas istoriniais nepagrįstais pasakojimais, savo straipsniu suklydino skaitytojus. Tikrovė visai kita.

Aną labai šaltą 1939 metų kovo 23 dieną iš Klaipėdos miesto dramos teatro balkono į „vietinių vokiečių minią ugningą kalbą“ pasakė ne į miestą atvykęs Himmleris, kaip „Drauge“ rašoma, bet pats tuolaikinis Vokietijos kancleris Hitleris. Be abejo, jo kalbos klausėsi vietinių vokiečių minia, bet ir daugelis mieste dar gyvenančių lietuvių.

Tuo laiku dar nebuvo net siena tarp Klaipėdos krašto ir Didžiosios Lietuvos uždaryta. Todėl, kaip kiekvieno istorinio momento proga, tą rytą į teatro aikštę sugužėjo tūkstančiai gyventojų, nacių šalininkų ir smalsuolių, iš artumos pamatyti niekada nematyto Vokietijos fiurerio. Jam ilgai neatvykstant, nuo šalčio drebėdama minia trypė kojomis ir rėkė, šaukė: „Mielas vade, atvyk greičiau, mūsų kojos šala“.

Tiesa, ta „viena jauna mergaitė“, stovėdama su atsukta nugarą ir kalbėdama, be abejonės nebuvo Marija, šios mergaitės statula vaizdavo Taravos Anelės arba Anke, kuri tikriausiai ne tiek domėjosi kalbėtojo žodžiais, kiek pilna susirūpinimo žvelgė į eilėraščių ją aprašiusio Simono Dach giminės gyvenimus, lyg nujausdama jų nesitiekto likimo. Gal dėl jos tokios laikysenos naciai ją vėliau nuo teatro aikštės pašalino, kol šandieniniai lietuviai ją vėl pastatė į senąją vietą.

„Taravos Anelės“ sukūrėjas Simon Dach (liet. Simonas Dakas) gimė 1605 metais liepos 29 dieną Klaipėdoje, lietuviškos kilmės šeimoje. Jo tėvas ir brolis buvo lietuvių kalbos vertėjai Klaipėdos miesto teisme. Bet Simonas, vos sukakęs 14 metų, buvo pasiųstas į Karaliaučius, kur lankė katedrai priklausančią mokyklą, atitolinusią jį nuo savo tėvų kilmės.

Nors tėvas ir brolis užsiėmė lietuvių kalbos vertimais, kiek jaunas Simonas kalbėjo arba suprato lietuviškai, žinių nėra. Bet tik tiek žinoma, kad jis mėgo senovines kalbas, ypatin

gai graikų ir lotynų kalbomis rašančius autorius. Simonas Dakas studijavo teologiją Wittenberge, o grįžęs į Karaliaučius buvo paskirtas katedros mokyklos korektorium, mokyklos vedėju pavaduotoju.

Jis, būdamas giliai religingas, sukūrė nemažai dvasiškų giesmių, kurių dalis išsiliko net iki šių dienų lietuvių ev. liuteronų giesmynuose. Pragyvenimo pasiengvinimui jis rašė eilėraščius įvairiausios progoms, 1645 metais net kurį laiką Karaliaučiuje gyvenusiam Lenkijos karaliui. Bet gražiausią eilėraščių sukūrė „Taravos Anelės“ arba Ankei, kuriam Friedrich Silcher suharmonizavo melodiją, padarant eilėraščių vieną iš mėgiamiausių vokiečių liaudies dainų.

Simonas Dakas mirė 1659 metais ir buvo palaidotas Karaliaučiaus katedros šiaurinėje dalyje, skirtoj žymiesiems universiteto profesoriams ir literatams.

Jeigu likimas jį atitolino nuo lietuviško kamieno, tikriausiai ne jo kaltė. Jeigu Emanuelis Kantas, vadinamas „garsiausias Karaliaučiaus buvęs gyventojas“, kodėl neminėti geriausio anų laikų Klaipėdos mieste gimusio poeto? Prieškariniais laikais viena miesto gatvė buvo pavadinta jo vardu, kurią žinojo kiekvienas lietuvis moksleivis, lankydams vietines mokslo institucijas. Gal būtų laikas lietuviams literatams rasti atitinkamą vietą Simono Dako jamžnimui, kaip iš tos tautos kilusiam sūniui, ne vien su „Taravos Anelės“ statula.

„Vokiečių turistai Klaipėdoje ir Karaliaučiuje“, kaip „Draugas“ mini, lankosi lygiai su tokiais pačiais savo giminėse praleistų metų prisiminimais, kaip ir visi kiti išeivijos lietuviai. Jų daugumas, kiek matyti iš jų spaudos, nevyksta aplankyti „prarastų teritorijų“, bet žemės, kurioje jie gimė, užaugo ir kurioje ilsisi jų protėvių kaulai. „Prarastų teritorijų“ ieško politikai, eiliniams to krašto buvusiems gyventojams mažai rūpi, jų dauguma gerai įsikūrę naujoje tėvynėje. Jie, aplankydami Klaipėdą ir Karaliaučius, džiaugiasi lietuvišku vaišingumu, o vietiniai gyventojai — turistų atvežtomis „Deutschmarkėmis“. Kad laikai pasikeitė, reikia gerai apgalvoti, nes kartais galima apsirikti.

Valteris Bendikas

A.†A.

Dr. ALBINUI LIAUGMINUI

iškeliavus Amžinybėn, žmonai DANAI ir sūnams dr. DALIUI ir dr. RIMANTUI su šeimomis reiškiu gilią ir nuoširdžią užuojautą.

Dr. Viktoras Dubinskas

A.†A.

BRONEI MYKOLAITIENEI,

buvusiai Birutietei mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame sūnams KAZIUI ir KOSTUI bei dukroms GENOVAITEI ir RUTH ir jų šeimoms.

Detroito Birutietės

VASAROS KELIONĖS Į VILNIŲ

Chicago—Vilnius (į vieną pusę) \$615.00
Chicago—Vilnius—Chicago (ten ir atgal) \$875.00
Vilnius—Chicago—Vilnius \$918.00
(pačiam pasirūpinti transportacija iš Vilniaus į Varšuvą)

GOLD WINGS TRAVEL

5348 N. Milwaukee
Chicago, IL 60630
Tel. 312-775-5700

DRAUGAS, antradienis, 1992 m. rugpjūčio mėn. 4 d.

P A D Ė K A

A.†A.

**Dipl. teisininkė
ONA LIORENTIENĖ**

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 1992 m. liepos 12 d. Velionės pelenai palaidoti liepos 25 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse. Nuoširdžią padėką reiškiamė kun. L. Zarembai už atnaušintą šv. Mišias ir maldas kapinėse.

Ypatingai dėkojame draugams ir artimiesiems, lankiusiems velionę ligos metu, už užuojautas išreikštas žodžiu, raštu ir spaudoje, už aukas šv. Mišioms, labdarai ir kt.

Širdingas ačiū visiems, pagerbusiems velionę, o tuo pačiu ir mus, savo dalyvavimu šv. Mišiose ir pelenų palaidojime. Dėkojame laidotuvių direktoriui J. Lack už rūpestingą patarnavimą.

Giliai dėkingi: sūnus, podukra, seserys ir jų šeimos.

Buvusiam klasės draugui

A.†A.

Cezariui Modestavičiui-Modestui

atsiskyrus su šiuo pasauliu, žmonai GENOVAITEI ir sūnams su šeimomis reiškiu nuoširdžią užuojautą.

Dr. Viktoras Dubinskas

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

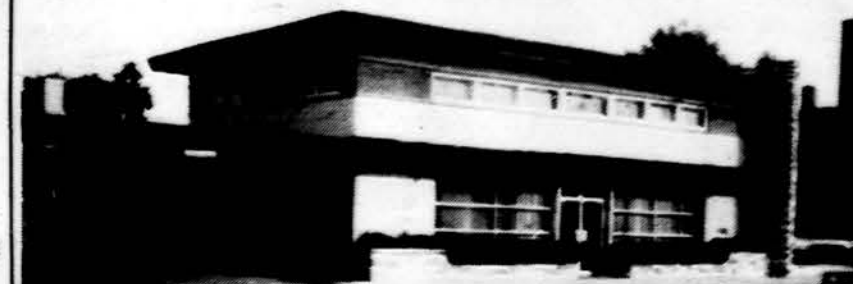
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. • Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. • Hickory Hills
2424 W. 69 St. • Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

**PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.**

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

**INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS**

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ZABAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus
Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9625 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

APLINK MUS

x „Draugo“ gegužinė, įvykusi sekmadienį, rugpjūčio 2 d. prie marijonų vienuolyno ir „Draugo“ patalpų, buvo labai sėkmingai, nežiūrint vėliau užėjusio lietaus. Gegužinė susirinko daug žmonių.

x Aldona Zailskaitė, pirmojo puslapio redaktorė, išvyko savaitei atostogų. Į darbą redakcijoje grįž rugpjūčio 10 d.

x Balso gegužinė bus rugpjūčio 16 d., sekmadienį, jaunimo centro patalpose. Pradžią 12 val. dieną. Kavinė veiks nuo 10 val. ryto. Atsilankiusieji bus maloniai sutikti ir galės ne tik užkasti, bet ir skaniai pasivaistinti šviežiu lietuvišku maistu. Nereikės kęsti nė troškulo. Veiks turtingas dovanų paskirstymas. Visuomenė maloniai kviečiama tą dieną skirti Balfui ir savo dalyvavimu paremti šalpos darbą, kuris jau tęsiasi 48-rius metus.

x Laboratorijų darbuotojų susirinkimas šaukiamas rugpjūčio 8 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Seklyčioje (2715 W. 71 St. Marquette Parke). Laborantai, technologai, laboratorijų direktoriai ir patalogai prašomi atsilankyti ir pasitarti apie mūsų paramą Lietuvai. Dėl informacijų skambinti R. Oslapui tel. 708-362-5417. Kadangi numatomi pietūs, prašoma nedelsiant pranešti apie dalyvavimą.

x Į Laisvę Fondo ir Lietuvių Studijų centro narių metiniai susirinkimai įvyks 1992 m. rugpjūčio 25 dieną, antradienį, Dainavoje tuo metu vyksiančios Lietuvių studijų savaitės metu. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

x A. A. vyskupas Vincentas Brizgys yra parašęs Motinos Marijos Kaupaitės, įsteigėjos Šv. Kazimiero seserų kongregacijos Amerikoje ir Lietuvos, biografiją. Knyga „Kazimiera Kaupaitė – Motina Maria“, 189 psl. gaudama Šv. Kazimiero seserų vienuolyno, 2601 W. Marquette Road, Chicago, IL 60629-1894. Kaina \$5.00 ir \$2.00 už persiuntimą.

x Bronius Ginčauskas iš St. Petersburg, Fla., „Draugo“ nuosirdus rėmėjas, garbės prenumeratorių, pratęsė prenumeratą, pridėjo 50 dol. auką ir tokį prierašą: „Prenumeratos ir kuklios aukos pasiuntimo proga linkime „Draugo“ leidėjams ir bendradarbiams nepritrūkti dvasinės ir fizinės stiprybės, informuojant ir jungiant išsilavinusioje tėvynėje ir plačiame pasaulyje gyvenančius tėvyniainius“. Už mielą laiškutį ir auką tariame nuosirdų ir didelių ačiū.

x TravelCentre, Ltd. greitai ir sąžiningai tvarko visas atostogų bei komercinės kelionės. Pardavime lėktuvo bilietus į Lietuvą pavieniams asmenims arba grupėms. Kaina \$1,170 ten ir atgal per Frankfurtą arba Kopenhagą. Kreiptis: Teresė Lesnaušienė, tel. 708-526-0773.

x Chicago lituanistinė mokykla pradeda mokslo metus Jaunimo centre šeštadienį, rugsėjo 12 d. Mokykloje veiks 10 klasių pagal švietimo tarybos programą. Taip pat veiks darželis ir atskiros vaikų ir suaugusių lietuviškai besimokančių klases. Mokyklai vadovaus 5 asmenų taryba, kurią sudaro vedėja Jūratė Dobilienė, administratorius, tėvų komiteto atstovas, mokytojų atstovas ir pakviestas pedagogas. Kviečiame visuomenę apsilankyti ir susipažinti su Chicago lituanistinės mokyklos mokytojais, vadovais, programa ir patalpomis šeštadienį, rugpjūčio 29 d.

x Šv. Mišios Šv. Kazimiero seserų vienuolyno, meldžiant Dievo tarnaitės Motinos Marijos Kaupaitės beatifikacijos, bus laikomos trečiadienį, rugpjūčio 5 d., 7 val. vakaro. Mišias auko kun. Joseph McCormick, OSA.

x Apie muz. Darių Polikaitį straipsnelį ir nuotrauką išspausdino „Suburban Life Graphic“ (liepos 11 d.) laikraštis. Pažymima, kad D. Polikaitis yra žinomas „Lithuanian Music Man“ vardu (pagal to pat vardą muzikinį vaidinimą ir filmą), aprašoma plati jo veikla lietuvių visuomenėje, nežiūrint kasdieninio darbo AT&T bendrovėje, kur Darius dirba kaip kompiuterių inžinierius.

x Į Nekalto Prasidėjimo Brighton Parko parapijos mokyklą registracija naujiems mokslo metams vyksta rugpjūčio 3-8 d. nuo 9 iki 12 val. ryto mokyklos patalpose.

x Nekalto Prasidėjimo parapijos sekmadieniniam biuletenyje skelbiami vedų užskai Raimondo Janeliausko ir Nidos Pemkutės.

x Vyresniųjų lietuvių centre – Seklyčioje, rugpjūčio 5 d., trečiadienį, 2 val. p.p. bus rodoma vaizduojamasis, kurį sudarė Jonas Žebrauskas, viešėdamas Lietuvoje. Bus bendri pietūs. Visi kviečiami atvykti, pamatyti Lietuvos vaizdą ir maloniai praleisti popietę.

x Sporto pratimai – mankšta vyksta ketvirtadieniais nuo 9:00 iki 11:00 val. ryto Vyresniųjų lietuvių centre. Instruktorė – Andreja Valina. Vėžiūtė. Jau mankština nemažas būrys „sinjorų“ – moterų ir vyrų.

x Prel. Juozas Prunskis, Chicago, Ill., pirmasis gražino laimėjimų šakneles su 25 dol. auką. Nuosirdus ačiū.

x TRANSPAK siunčia siuntinius, baldus; parūpina butus, automobilius, traktorius. Pervedam dolerius. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x Padėkite vargstantiems Lietuvoje: Žaibo Nr. 6: miltai, cukrus, ryžiai, aliejus, kava, kakava, druska, kumpis, persikai, ananasai, slyvos, razinos, apie 60 svarų deficitinio maisto su pristatymu ir namus – \$100.00 „Žaibas“ 9325 So. 79th Ave., Hickory Hills, Ill. 60457. Tel. (708) 430-8090.

Kad „Draugas“ išliktų dienraščiu, rėmėjai, bendradarbiai ir skaitytojai prašomi pagalbos. Ruošdami testamentinius palikimus, nepamirškite „Draugo“ ir jo leidėjų. Vienaime punkte maloniai prašome įrašyti: „I give and bequeath the sum of... to „Draugas“ (arba to the Lith. Marian Fathers), 4545 W. 63th St., Chicago, IL 60629“. Aukos „Draugui“ ir Marijonų vienuolijai nurašomos nuo valstybinių mokesčių.

Chicago meno darbuotojai su Lietuvos gen. konsulu Vaclovu Kleiza (viduryje) gegužės 20 d. susirinkę posėdžio „Galerijoje“, aptarti jubiliejinės 1993 m. Vasario 16 parodos reikalus. Sėdi iš k.: Gintarė Uogintaitė, Vica Rimienė, Vaclovas Kleiza, Birutė Šontaitė, Algis Trinkūnas; stovi: Danas Lapkus, Laima Trinkūnienė, Dalia Šlenienė, Leonas Narbutis, Algis Janušas ir Algimantas Kezys. Nuotr. Donato Bielskaus

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JUBILIEJINEI VASARIO 16-OSIOS MENO PARODAI BESIRUOŠIANT

Lietuvos gen. konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza ėmėsi iniciatyvos sušaukti Chicago lietuvių meno „aktyvą“ – mūsų muziejų ir galerijų vadovus, parodų organizatorius bei spaudos atstovus į posėdį aptarti tradicinės Vasario 16-osios (kuri 1993 metais minės deimantinį 75 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų) parodos reikalus. Posėdis vyko „Galerijoje“ (Stickney, IL) gegužės 20 d. Dalyvavo Lietuvių Dailės muziejaus, Čiurlionio galerijos, Lietuvių Tautodailės instituto, naujai įsikūrusios Leono Narbutio galerijos atstovai, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė, keli dailėtyrininkai ir pats konsulas.

Konsulas Vaclovas Kleiza pradėjo posėdį, išskeldamas besimokančių sušauktą Chicago lietuvių meno „aktyvą“ – mūsų muziejų ir galerijų vadovus, parodų organizatorius bei spaudos atstovus į posėdį aptarti tradicinės Vasario 16-osios (kuri 1993 metais minės deimantinį 75 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų) parodos reikalus. Posėdis vyko „Galerijoje“ (Stickney, IL) gegužės 20 d. Dalyvavo Lietuvių Dailės muziejaus, Čiurlionio galerijos, Lietuvių Tautodailės instituto, naujai įsikūrusios Leono Narbutio galerijos atstovai, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė, keli dailėtyrininkai ir pats konsulas.

Konsulas Vaclovas Kleiza pradėjo posėdį, išskeldamas besimokančių sušauktą Chicago lietuvių meno „aktyvą“ – mūsų muziejų ir galerijų vadovus, parodų organizatorius bei spaudos atstovus į posėdį aptarti tradicinės Vasario 16-osios (kuri 1993 metais minės deimantinį 75 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų) parodos reikalus. Posėdis vyko „Galerijoje“ (Stickney, IL) gegužės 20 d. Dalyvavo Lietuvių Dailės muziejaus, Čiurlionio galerijos, Lietuvių Tautodailės instituto, naujai įsikūrusios Leono Narbutio galerijos atstovai, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė, keli dailėtyrininkai ir pats konsulas.

Po konsulo įžanginio žodžio vyko gyvos diskusijos apie planuojamą renginių apimtį ir pobūdį. Buvo atkreiptas dėmesys į buvusias Vasario 16-osios parodas Čiurlionio galerijoje ir Lietuvių Dailės muziejuje. Vienos jų buvo jungtinės, kitos individualios. Jose buvo eksponuojami rinkiniai, reprezentaciniai menininkų kūriniai. Minint šios šventės deimantinį jubiliejų, posėdžio dalyvių buvo vienbalsiai sutarta surengti didesnės apimtys bei svaresnio turinio parodų seriją, kuri vyktų visose mums prieinamose parodų salėse ir svetimtaučiuose galerijose.

Siūlymų apie parodų pobūdį buvo daug ir įvairių. Ar ribotis dabartimi, ar paliešti ir praeitį? Ar bus įmanoma gauti eksponatų iš Lietuvos? Koks bus parodų biudžetas? Į pastarąjį klausimą iš karto buvo atsakyta, kad kiekvienas rengėjas ar leidėjas turės pats pasirūpinti parodos ar leidinio fondu. Jokio centrinio komiteto šiam dideliui darbuo įgyvendinti nebūna. Organizatoriai susirinks dar vieną kitą kartą pasidalinti mintimis, bet po to kiekvienas dirbs savarankiškai. Posėdžio se bus paliešti tik bendriausio pobūdžio reikalai, norint išvengti pasikartojimų ar mažinti susidariusias spragas. Buvo išreikštas pageidavimas, kad parodos būtų, kiek mūsų sąlygomis yra įmanoma, akademinės, iškeliančios ar nagrinėjančios lietuvių dailę kurio nors požiūriu, pabrėžiant istorinį ar vystymosi momentą.

Kokios galėtų būti parodų grupuotės? Buvo pasiūlyta pasidalinti jas pagal žanrus: vieni eksponuotų tapybą, kiti grafiką ir akvarelę, tretį skulptūrą ir keramiką, dar kiti fotografiją, mišrią techniką, tekstilę, tau-

rodų organizatorius bei spaudos atstovus į posėdį aptarti tradicinės Vasario 16-osios (kuri 1993 metais minės deimantinį 75 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų) parodos reikalus. Posėdis vyko „Galerijoje“ (Stickney, IL) gegužės 20 d. Dalyvavo Lietuvių Dailės muziejaus, Čiurlionio galerijos, Lietuvių Tautodailės instituto, naujai įsikūrusios Leono Narbutio galerijos atstovai, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė, keli dailėtyrininkai ir pats konsulas.

Konsulas Vaclovas Kleiza pradėjo posėdį, išskeldamas besimokančių sušauktą Chicago lietuvių meno „aktyvą“ – mūsų muziejų ir galerijų vadovus, parodų organizatorius bei spaudos atstovus į posėdį aptarti tradicinės Vasario 16-osios (kuri 1993 metais minės deimantinį 75 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų) parodos reikalus. Posėdis vyko „Galerijoje“ (Stickney, IL) gegužės 20 d. Dalyvavo Lietuvių Dailės muziejaus, Čiurlionio galerijos, Lietuvių Tautodailės instituto, naujai įsikūrusios Leono Narbutio galerijos atstovai, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė, keli dailėtyrininkai ir pats konsulas.

Po konsulo įžanginio žodžio vyko gyvos diskusijos apie planuojamą renginių apimtį ir pobūdį. Buvo atkreiptas dėmesys į buvusias Vasario 16-osios parodas Čiurlionio galerijoje ir Lietuvių Dailės muziejuje. Vienos jų buvo jungtinės, kitos individualios. Jose buvo eksponuojami rinkiniai, reprezentaciniai menininkų kūriniai. Minint šios šventės deimantinį jubiliejų, posėdžio dalyvių buvo vienbalsiai sutarta surengti didesnės apimtys bei svaresnio turinio parodų seriją, kuri vyktų visose mums prieinamose parodų salėse ir svetimtaučiuose galerijose.

Siūlymų apie parodų pobūdį buvo daug ir įvairių. Ar ribotis dabartimi, ar paliešti ir praeitį? Ar bus įmanoma gauti eksponatų iš Lietuvos? Koks bus parodų biudžetas? Į pastarąjį klausimą iš karto buvo atsakyta, kad kiekvienas rengėjas ar leidėjas turės pats pasirūpinti parodos ar leidinio fondu. Jokio centrinio komiteto šiam dideliui darbuo įgyvendinti nebūna. Organizatoriai susirinks dar vieną kitą kartą pasidalinti mintimis, bet po to kiekvienas dirbs savarankiškai. Posėdžio se bus paliešti tik bendriausio pobūdžio reikalai, norint išvengti pasikartojimų ar mažinti susidariusias spragas. Buvo išreikštas pageidavimas, kad parodos būtų, kiek mūsų sąlygomis yra įmanoma, akademinės, iškeliančios ar nagrinėjančios lietuvių dailę kurio nors požiūriu, pabrėžiant istorinį ar vystymosi momentą.

Kokios galėtų būti parodų grupuotės? Buvo pasiūlyta pasidalinti jas pagal žanrus: vieni eksponuotų tapybą, kiti grafiką ir akvarelę, tretį skulptūrą ir keramiką, dar kiti fotografiją, mišrią techniką, tekstilę, tau-

rodų organizatorius bei spaudos atstovus į posėdį aptarti tradicinės Vasario 16-osios (kuri 1993 metais minės deimantinį 75 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų) parodos reikalus. Posėdis vyko „Galerijoje“ (Stickney, IL) gegužės 20 d. Dalyvavo Lietuvių Dailės muziejaus, Čiurlionio galerijos, Lietuvių Tautodailės instituto, naujai įsikūrusios Leono Narbutio galerijos atstovai, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė, keli dailėtyrininkai ir pats konsulas.

Konsulas Vaclovas Kleiza pradėjo posėdį, išskeldamas besimokančių sušauktą Chicago lietuvių meno „aktyvą“ – mūsų muziejų ir galerijų vadovus, parodų organizatorius bei spaudos atstovus į posėdį aptarti tradicinės Vasario 16-osios (kuri 1993 metais minės deimantinį 75 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų) parodos reikalus. Posėdis vyko „Galerijoje“ (Stickney, IL) gegužės 20 d. Dalyvavo Lietuvių Dailės muziejaus, Čiurlionio galerijos, Lietuvių Tautodailės instituto, naujai įsikūrusios Leono Narbutio galerijos atstovai, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė, keli dailėtyrininkai ir pats konsulas.

Po konsulo įžanginio žodžio vyko gyvos diskusijos apie planuojamą renginių apimtį ir pobūdį. Buvo atkreiptas dėmesys į buvusias Vasario 16-osios parodas Čiurlionio galerijoje ir Lietuvių Dailės muziejuje. Vienos jų buvo jungtinės, kitos individualios. Jose buvo eksponuojami rinkiniai, reprezentaciniai menininkų kūriniai. Minint šios šventės deimantinį jubiliejų, posėdžio dalyvių buvo vienbalsiai sutarta surengti didesnės apimtys bei svaresnio turinio parodų seriją, kuri vyktų visose mums prieinamose parodų salėse ir svetimtaučiuose galerijose.

Siūlymų apie parodų pobūdį buvo daug ir įvairių. Ar ribotis dabartimi, ar paliešti ir praeitį? Ar bus įmanoma gauti eksponatų iš Lietuvos? Koks bus parodų biudžetas? Į pastarąjį klausimą iš karto buvo atsakyta, kad kiekvienas rengėjas ar leidėjas turės pats pasirūpinti parodos ar leidinio fondu. Jokio centrinio komiteto šiam dideliui darbuo įgyvendinti nebūna. Organizatoriai susirinks dar vieną kitą kartą pasidalinti mintimis, bet po to kiekvienas dirbs savarankiškai. Posėdžio se bus paliešti tik bendriausio pobūdžio reikalai, norint išvengti pasikartojimų ar mažinti susidariusias spragas. Buvo išreikštas pageidavimas, kad parodos būtų, kiek mūsų sąlygomis yra įmanoma, akademinės, iškeliančios ar nagrinėjančios lietuvių dailę kurio nors požiūriu, pabrėžiant istorinį ar vystymosi momentą.

Kokios galėtų būti parodų grupuotės? Buvo pasiūlyta pasidalinti jas pagal žanrus: vieni eksponuotų tapybą, kiti grafiką ir akvarelę, tretį skulptūrą ir keramiką, dar kiti fotografiją, mišrią techniką, tekstilę, tau-

didžiavasiškas pasiūlymas posėdžio dalyvių buvo šiltai priimtas. Šalia pinigines paskatas, šios parodos tema būtų tiesiogiai susijusi su Vasario 16-osios jubiliejaus paminėjimu ir gali dėl savo tautinio atspalvio tapti mūsų visuomenės tam tikru dėmesio centru.

Tokio masto ekspozicijos neapsieis be išsamesnio katalogo ar leidinio. Pasitarime dalyvavusieji dailėtyrininkai bei parodų recenzuotojai buvo paraginti imtis šio darbo. Danas Lapkus sutiko paruošti Lietuvių dailės istorijos apybraižą, pagal kurią parodų rengėjai galės lengviau orientuotis, atrenkant ir tvarkant eksponatus. Į jo pusę nukrypo visų akys, kai kilo kalba apie oficialių visų parodų leidinį, kuris turėtų išeiti prieš prasidedant jubiliejinį parodų sezonui.

Visa tai, aišku, yra tik pasiūlymai, išvydę dienos šviesą šiame Chicago meno darbuotojų posėdyje. Juos įgyvendinant, daug kas gali keistis. Tačiau tam tikra pradžia padaryta. Belieka tikėtis, kad taip anksti pradėję planingai veikti Chicago lietuvių meno centrai sugebės ką įdomaus ir vertingo parodyti, kai eisime švesti 75 metų Lietuvos Nepriklausomybės jubiliejaus šventę.

Algimantas Kezys

GRAŽU MATYTI LIETUVIŲ BŪRELĮ

Jei kas pakliūva į nepažįtamą miestą ar kraštą, pirmiausia ieško brolio, pažįstamo, draugo, artimesnio žmogaus. Tačiau lietuviui, pirmą kartą pakliuvusiam į Chicago, neretai atrodo, kad jis atsidūrė amerikiečių, ispanais ar kitų tautų žmonėmis atmiestoje Lietuvoje. Čia atrasi lietuvišką dienraštį „Draugą“ su didele spauslave ir leidykla, užtikinti restoranų, krautuvų, valgyklų ne tik su lietuviškais pavadinimais, bet tiesiog išsčius kvartalą, kur gyvena ar tebegyvena lietuviai, kur stovi pušni Šv. Mergeles Marijos Gimimo, Nekalto Prasidėjimo ar kita lietuvių bažnyčia, Šv. Kryžiaus ligoninė, Šv. Kazimiero seserų vienuolynas. O pavaikščiojus po lietuviškas kapines, pavadintas mūsų tautos šventojo Kazimiero vardu, pranoksta visi lūkesčiai. Kiek čia erdvės, meno, kiek lietuviškų pavardžių! Tarp pušnių, daugiausia lietuviškais ornamentais papuoštų, paminklų gėlės, gyvatvorės ir medžiai kelia pasigėrėjimą ir ramybės jausmą.

Ir iš viso niekur nepamatysi apleisto namo, sodybos ar buto, kur gyvena lietuviai. Kaip gražu, kad tiek įėjutų namų aplinka su kopyčiais ir Jaunimo centru, tiek Lemonto lietuvių misija ir kitos parapijos džiugina širdį meile lietuviškai tautodailei, didžiųjų gimtosios žemės šventovių dvasiai, lietuviškai dvasiai. Tačiau labiausiai širdį glosto, lietuviškumo nepraradę, savi žmonės. Žiūri į juos ir stebiesi, kad jie ne tik moka išlaikyti savo kalbą, savo tradicijas, papročius, bet ir atlikti didelius darbus. Vaikštai po Lemonto Lietuvių centrą, gėriesi ten surengta paroda, lietuviškų suvenyrų krautuvėlę, kur be jokio atlyginimo budi moterys. Jos ne tik nuosirdžios ir švelnios, bet moka organizuoti kultūrinius vakarus, sutikti svečius, pagaminti cepelinų pietus... O kiek čia būna visokių renginių, susitikimų, net ir neseniai įvykęs VIII Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, į kurį susirinko lietuviai iš visų pasaulio žemynų. Šiame moderniaje pastate išsitenka ir „Pasaulio lietuvių“ redakcija, ir bažnytelė, ir parodų, posėdžių salės, pagyvenusiems žmonėms butai, ir lietuviškai mokyklai klasės. Stebiesi, kaip čia visur verda darbas: posėdžiai,

iškilmės, šventės, pamaldos, o rudenį – liuanistinės mokyklos pamokos.

Apsilankius „Draugo“ redakcijoje, jautiesi kaip savo tėvynėje. Čia dienraščio kokybę kruopščiai prižiūri vyriausias redaktorius kun. Pranas Garšva, jam talkininkauja Danutė Bindokienė, kuri taip pat yra ir „Ateities“ žurnalo redaktorė, Aldona Zailskaitė, Irena Regienė ir kiti bei kitos. Štai direktūras skaito K. Bradūnienė, o kitoje stiklinėje kabinėje, su naujos knygos rankraščiu įsitašęs, darbuojasi poetas Kazys Bradūnas. Jis, nepaisydamas žilo plauko, ne tik po Lietuvą kelis mėnesius vieši, bet ir, pasirašytos rankovės, rūpinasi knygų leidimu; jų paskutinė būsianti apie Lietuvių egzodo (1945-1990 m.) literatūrą. Tai bus tarsi savotiška žodinės išvijos kūrybos istorija, turinti pasirodyti jau šių metų rudenį.

Gražu šiame šeimyniškai prižiūrimame, žaliame ir patraukliame plote matyti patrauklų marijonų vienuolyną, kurio pašonėje tiek metų veikia „Draugo“ redakcija su visu spaudos centru. Lietuviškos knygos klubo reikalais čia rūpinasi kun. Vytautas Bagdanavičius, maloniai klientams patarnauja administratorius St. Dziugas, rūpestingasis K. Rozanskas ir daug kitų – vyrų ir moterų.

Taip pat nuostabu, kad, metų naštos klupdomi, Chicago lietuvių jėgaitai nepasiduoda. Vienas sėkmingai leidžia numerį po numerio „Laiškų lietuviams“, kitas siuva po jaunimo stovyklą ir užplodo Europoje susidariusias kalbines bei organizacines spragas; trečias darbuojasi Clevelando lietuvių parapijoje, o ketvirtas jau rengiasi į Lietuvą talkininkauti Kauno Kunigų seminarijos dvasiniam gyvenimui. Kiti jėgaitai susikibę toliau stumia šventadienių ir kasdienybės lietuviškos sielovados vežimą.

Ir nori tiems visiems broliams bei sesėms lietuviams, kurie „skaito, rašo ir duonos neprašo“, kurie kasdienybę paverčia švente, o šventę – nepamirštamą įspūdžiu, kurie sukrapšto ir centą, ir laiko padėti gimtojo krašto žmogui, kurie stovi ir prie virtuvės puodo, ir prie kūrybinio poleiko ištakų, pasakytų nuosirdų ačiū, kad jų pastangų ir rūpestio dėka gimsta knygos, laikraščiai. Jie, apsupę dangoraizį ir užgulti kasdienybės šešėliu, suranda laiko ir jėgų ištieti pagalbos ranką svetimose padangėje atsidūrusiam tautiečiui, stengiasi padėti tėvynei nugalėti biznio, technikos, mokslo ir meno pasaulyje atsiradusius per 50 okupacijos metų sunkumus. Kaip džiugu Chicagoje rasti dailių lietuvių būrį, kuris tarp savęs vienybė palaiko ir dirba lietuviškos nauda.

Kun. Kazimieras J. Ambrasas, SJ

MIESTO BIUDŽETAS SU NUOSTOLIAIS

Paskelbtas ateinančių metų Chicago miesto biudžetas, rodantis, kad bus 116.1 mil. dol. deficitu. Čia daug paveikė potvynis Chicagoje ir dėl to sumažėjo mokesčiai. Miestas yra atleides net 800 tarnautojų, bet ekonominiai sunkumai krašte irgi prisideda prie sunkumų subalansuoti biudžetą. Unijai vadai reikiama nepasitenkinimą atsirandant sunkumų algu pakėlime.

Advokatas Jonas Gibaitis

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ARAS ROOFING
Arvydas Klela
Denglame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.